

Pedagogisch Werkplan TopTieners BSO Zwaluwen

BSO-OOGINAL.NL

Inhoudsopgave

<i>Inhoudsopgave</i>	2
<i>Inleiding</i>	4
<i>Algemene locatie informatie</i>	5
Introductie TopTieners BSO Zwaluwen.....	5
Andere locatie dan reguliere BSO-locatie	5
De groepsgrootte.....	5
Samenvoegen van groepen	6
Samenwerking tussen de groepen aan het eind van de dag	6
Extra dagdelen & ruilen van dagdelen	6
De eerste dag	7
Dagindeling	7
Vervoer	8
Buitenspelen	10
Uitstapjes.....	11
Gebruik televisie, computer, smartwatches en smartphones	11
Tussendoortjes en maaltijden	11
Bijzondere momenten	12
<i>Begeleiding</i>	12
Kindparticipatie.....	12
Zelfstandigheid.....	12
De 21 ^e -eeuwse vaardigheden	13
Ziek-/afmelden van je kind	14
Medische handelingen.....	14
Seksuele ontwikkeling	14
<i>Oudercontacten</i>	15
Oudercommissie.....	15
Website.....	15
Ouderportaal.....	16
<i>Samenwerking met onderwijs</i>	16
<i>Borging van de kwaliteit</i>	16
Inzet personeel.....	16

Voorkomen ongewenste omgangsvormen door professionals	17
Stagiaires op de groep	17
Ondersteuning op de groep door andere volwassenen	17
Taal	17
Werkinstructies & protocollen	17
Activiteitenbeleid	17
Risicovol spel.....	18
Niet tevreden? Vertel het ons.	18
Opvoedingsdoelen in de praktijk.....	18
1. Het bieden van sociale en emotionele veiligheid	19
2. Het ontwikkelen van persoonlijke competenties (eigen identiteit en persoonlijkheid).	24
3. Het ontwikkelen van sociale competenties.....	26
4. Overdracht van waarden en normen.....	27
Als de ontwikkeling van een kind anders verloopt.....	29
Bijlage I: Stappenplan voor het oplossen van problemen.....	30
KANJERMETHODE:.....	30
VREEDZAME SCHOOL:.....	30

Inleiding

Het uitgangspunt voor ons dagelijks handelen is het pedagogisch beleidsplan van BSO Oog in Al. Deze kun je vinden op onze website www.bso-ooginal.nl. Op basis van het beleidsplan is dit pedagogisch werkplan voor de locatie TopTieners BSO Zwaluwen samengesteld in overleg met het team en de (centrale) oudercommissie. Hierin verantwoorden wij hoe wij het algemeen pedagogisch beleid van onze stichting in de praktijk brengen op deze locatie.

Dit pedagogisch werkplan wordt jaarlijks geëvalueerd en aangepast waar nodig, in ieder geval bij wijzigingen in ons algemeen pedagogisch beleid en wijzigingen in het gebruik op de locatie die van invloed zijn op de registratie in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRK).

Voor aanvullende praktische administratieve informatie over onze stichting verwijzen we je graag naar de algemene 'informatie brochure BSO Oog in Al'. Deze is ook te vinden op onze website www.bso-ooginal.nl.

Schrijfwijze

Voor de leesbaarheid schrijven we *hij* als het gaat om een kind en *hij* als het gaat om een pedagogisch medewerk(st)er. We schrijven *ouders* waar het gaat om één of meer ouders of verzorgers.

Dit pedagogisch werkplan is goedgekeurd door de oudercommissie:

Handtekening voorzitter oudercommissie:

Datum: 17-03-2026

Algemene locatie informatie

Introductie TopTieners BSO Zwaluwen

Bij TopTieners BSO Zwaluwen worden de kinderen uit groep 5 t/m 8 van de St. Dominicuschool en de 2^e Marnixschool voor buitenschoolse opvang opgevangen.

De locatie TopTieners BSO Zwaluwen is tijdens schoolweken en op studiedagen geopend op maandag, dinsdag en donderdag. Op woensdagen en vrijdag worden de kinderen bij BSO Zevensprong opgevangen. NB In de schoolvakanties is dit afhankelijk van het aantal aanmeldingen en kan de opvanglocatie gewijzigd worden. Hierover worden de ouders bij de inschrijving geïnformeerd.

TopTieners BSO Zwaluwen is gevestigd in het clubgebouw van Zwaluwen Utrecht 1911, op het terrein van Welgelegen midden tussen de voetbalvelden. Omdat de BSO in een clubgebouw gevestigd is, is het extra belangrijk om de kinderen zich 'thuis' te laten voelen in de groep en op de locatie. Hierin heeft de groepsleiding een belangrijke taak. Dit doen zij door het creëren van een huiselijke sfeer in de vorm van persoonlijke gesprekken, huiselijke rituelen en de aankleding van de ruimtes.

Met de OMNI-vereniging Zwaluwen is een overeenkomst afgesloten voor wederzijds gebruik van elkaars ruimtes. Voor het buiten spelen wordt gebruik gemaakt van de voetbalvelden en het speeltuintje. Er is veel buitenspeelmateriaal aanwezig.

Andere locatie dan reguliere BSO-locatie

Bij bijzondere gelegenheden is het mogelijk dat de BSO op een andere locatie verzorgd wordt. Denk aan een bijzondere feestweek, sportevenement of doordat de BSO-locatie niet beschikbaar is (in geval van een calamiteit). In dat geval zullen wij de ouders en kinderen tijdig informeren over de opvang op deze andere locatie.

Op deze andere locatie wordt het vaste dagprogramma dan zoveel mogelijk aangehouden en wordt er voor en tijdens de opvang voldoende aandacht gegeven/gevraagd voor de (afwijkende) gang van zaken, zodat het voor iedereen duidelijk is wat er van elkaar verwacht mag worden.

De groepsgrootte

Binnen TopTieners BSO Zwaluwen wordt er gewerkt met basisgroepen. Kinderen worden bij de start van het schooljaar in een van de basisgroepen ingedeeld. Naar aanleiding van de beschikbare vierkante meters mogen we 60 kinderen opvangen, maximaal 30 kinderen in elke basisgroep in de leeftijd van 8 t/m 12 jaar. Daarnaast werken we met mentorgroepen. Elke dag is er voor elke mentorgroep is minstens een pedagogisch professional verantwoordelijk. Deze mentor is verantwoordelijk voor het wenproces, voor de overdracht naar ouders en collega's en is algemeen aanspreekpunt voor ouders en kind. Kinderen mogen zich binnen en buiten de locatie vrij bewegen en hoeven niet bij "hun" pedagogisch professional te spelen. De kinderen verspreiden zich over de verschillende ruimtes binnen en buiten, afhankelijk van de activiteiten die ze op de (mid)dag willen ondernemen. Voor de dagelijkse overdracht kan de

pedagogisch professional dus verwijzen naar een collega voor meer informatie. Het eten en drinken direct uit school en in de middag gebeurt wel in de eigen basisgroep. Het kan voorkomen dat er i.v.m. het kind aantal één pedagogisch professional op de groep staat. Indien dit het geval is, is er altijd een extra volwassene beschikbaar die telefonisch bereikbaar is en die binnen 15 minuten op de groep kan zijn in geval van een calamiteit.

Basisgroep	Leeftijdsindeling	Maximaal aantal kinderen
TopTieners BSO Zwaluwen		
1	8 t/m 12 jaar	30
2	8 t/m 12 jaar	30

Op locatieniveau voldoen we aan de minimale wettelijke eisen, als het gaat om het BKR beroepskracht – kind ratio.

Bij de VSO variëren de kinderen in leeftijd van 4 t/m 12 jaar en zitten ze in één basisgroep. De voorschoolse opvang wordt altijd bij de locatie Stoere Stapjes gedaan.

Basisgroep VSO	Leeftijdsindeling	Maximaal aantal kinderen
Stoere Stapjes		
1	4 t/m 12 jaar	30

Samenvoegen van groepen

In schoolweken voegen wij structureel op woensdagen de groepen 3&4 van Stampertjes en Schavuiten, Rakkers, Zevensprong, TopTieners BSO Cereol en TopTieners BSO Zwaluwen samen. De kinderen van deze locaties verblijven op deze woensdag bij BSO Zevensprong.

Basisgroep	Leeftijdsindeling	Maximaal aantal kinderen
Zevensprong Woensdagen		
1	6 t/m 12 jaar	30
2	6 t/m 12 jaar	30

In schoolweken voegen wij structureel op vrijdag de groepen van de groepen 3&4 Stampertjes en Schavuiten, Zevensprong, Rakkers, TopTieners BSO Cereol en TopTieners BSO Zwaluwen samen. De kinderen van deze locaties verblijven op deze vrijdag bij BSO Zevensprong.

Basisgroep	Leeftijdsindeling	Maximaal aantal kinderen
Zevensprong Vrijdagen		
1	6 t/m 12 jaar	30
2	6 t/m 12 jaar	30

Samenwerking tussen de groepen aan het eind van de dag

Om gezamenlijk de dag af te sluiten, voegen we alle basisgroepen samen in één van de ruimtes van de BSO.

Extra dagdelen & ruilen van dagdelen

Er kan van middag worden gewisseld van 4 weken vóór tot 4 weken ná de dag waarop je kind niet aanwezig is bij de BSO, mits dit past binnen de (wettelijk verplichte) personele bezetting van ons team. Gemiste opvang in schoolweken kan alleen worden ingehaald in schoolweken en niet op studiedagen en in vakanties. Dit geldt ook andersom. Bij het ruilen van een (mid)dag worden geen extra kosten in rekening gebracht, tenzij de dag meer uren telt dan de gebruikelijke (mid)dag. Mocht je een extra reguliere opvangmiddag wensen, dan je hiervoor te goed-uren inzetten of de extra uren laten factureren.

Heb je een vraag over ruilen of wilt je een extra (mid)dag afnemen, kunt je deze aanvragen via het ouderportaal of neem je contact op met de betreffende BSO-locatie voor de mogelijkheden.

De eerste dag

Op de eerste opvang dag wordt het kind verwelkomd door de pedagogisch professionals. De regels en dagindeling worden uitgelegd aan het kind. Ook kan hij zien welke kinderen uit zijn eigen klas naar de BSO gaan. Andere kinderen worden ook ingezet om het nieuwe kind te laten zien wat er allemaal te doen is bij TopTieners BSO Zwaluwen.

Dagindeling

Structuur is belangrijk en daarom heeft elke dag een vaste dagindeling. Dit geeft de kinderen houvast. Er zijn vaste momenten waarop de kinderen spelen, eten en drinken en opruimen. Binnen een basisgroep mogen de kinderen kiezen aan welke tafel zij gaan zitten. Het is niet verplicht in een vaste groep te gaan zitten, mits de mentor dat specifiek aangeeft. Per tafel mogen er niet meer dan 13 kinderen zitten.

Reguliere BSO-middag op maandag, dinsdag en donderdag:

14.15 tot 15.00 uur	De kinderen komen binnen uit school en gaan vrijspelen
15.00 tot 15.15 uur	De kinderen gaan handen wassen en daarna gezamenlijk aan tafel zitten om wat te eten en te drinken. Bij lekker weer eten wij samen met alle stamgroepen buiten op de trap.
15.15 tot 16.30 uur	Workshop/losse activiteiten/vrij spel
16.45 tot 17.00 uur	Groep opruimen en alle kinderen gaan handen wassen.
17.00 tot 17.15 uur	De kinderen eten samen fruit aan tafel.
17.15 tot 17.30 uur	De kinderen die meerijden met de terugfietsgroep pakken hun tassen en fietsen en verzamelen op de stoep buiten het hek. De kinderen die opgehaald worden blijven binnen bij de achterblijvende pp'er.

Vakantie-/studiedag:

07.00 uur	VSO kinderen komen binnen en gaan samen ontbijten
08.00/08.30 uur	Kinderen met verlengde opvang/BSO kinderen komen binnen en mogen spelen in de ruimtes die open zijn.
9.45 tot 10.00 uur	Gezamenlijk opruimen en handen wassen
10.00 tot 10.30 uur	Alle kinderen gaan aan tafel zitten om gezamenlijk wat te eten en te drinken.
10.30 tot 12.00 uur	Activiteiten en vrij (buiten)spelen
12.00 tot 12.15 uur	Gezamenlijk opruimen en handen wassen.
12.15 tot 13.00 uur	Alle kinderen gaan aan tafel zitten om gezamenlijk te lunchen.
13.00 tot 13.15 uur	Gezamenlijk de tafel opruimen.
13.15 tot 15.00 uur	Activiteiten en vrij (buiten) spelen.
15.00 tot 15.15 uur	Gezamenlijk opruimen en handen wassen.
15.15 tot 15.45 uur	Alle kinderen gaan aan zitten om wat te eten en drinken.
15.45 tot 16.45 uur	Activiteiten/vrij (buiten) spelen
16.45 tot 17.00 uur	Gezamenlijk opruimen en handen wassen.
17.00 tot 17.15 uur	Alle kinderen gaan aan zitten om wat te eten en te drinken
17.15 tot 18.00/18.15* uur	Vrij spelen Kinderen worden opgehaald of gaan zelfstandig naar huis. Om 17:30 verzamelen de kinderen die deelnemen aan de terugfietsgroep. Onder begeleiding fietsen zij terug naar de locatie Stoere Stapjes en Stampertjes/Schavuiten waar zij tussen 17:45-18:00 aankomen. **

Op studiedagen zijn we open tot de reguliere sluitingstijd. Voor de kinderen van de 2^e Marnixschool is dit tot 18.00u (verlenging tot 18.15u is mogelijk). Voor de kinderen van de St. Dominicuschool zijn we standaard open tot 18.15u.

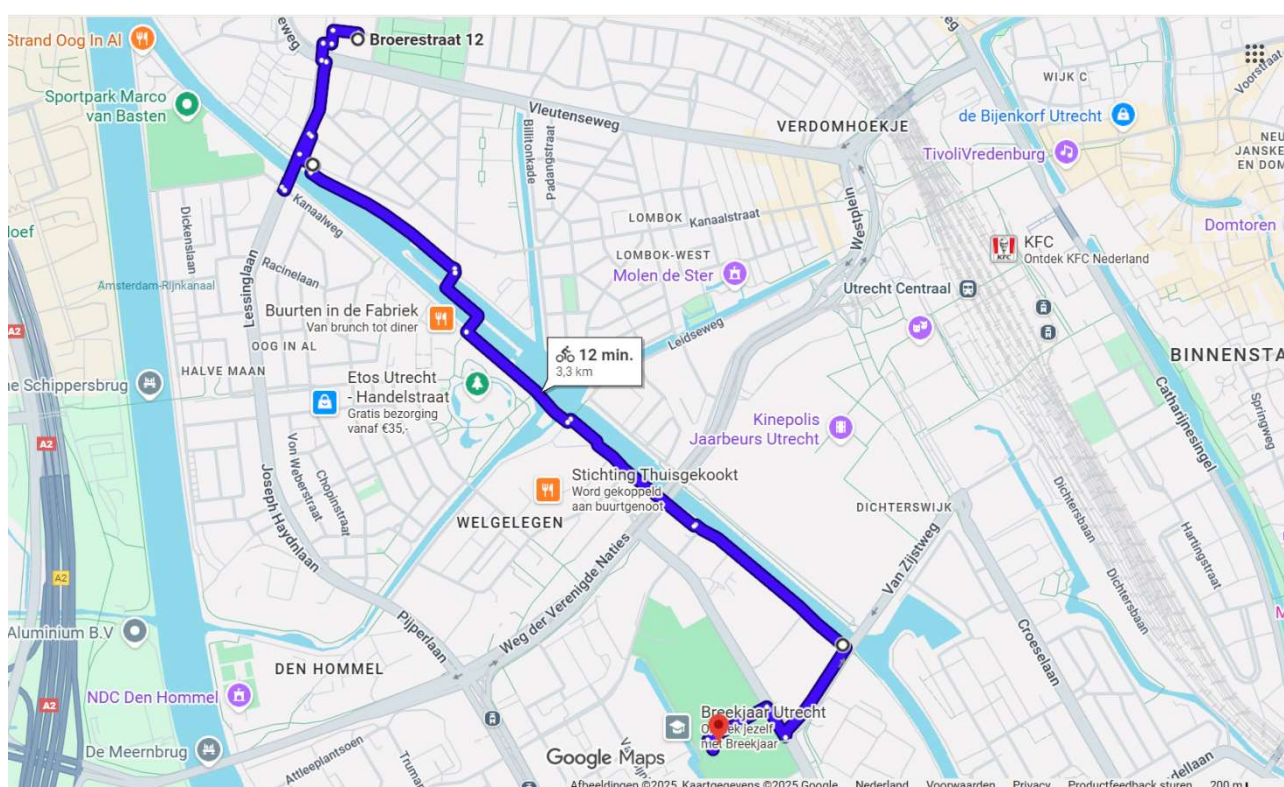
** In schoolvakanties bieden wij geen terugfietservice (op studiedagen wel).

Vervoer

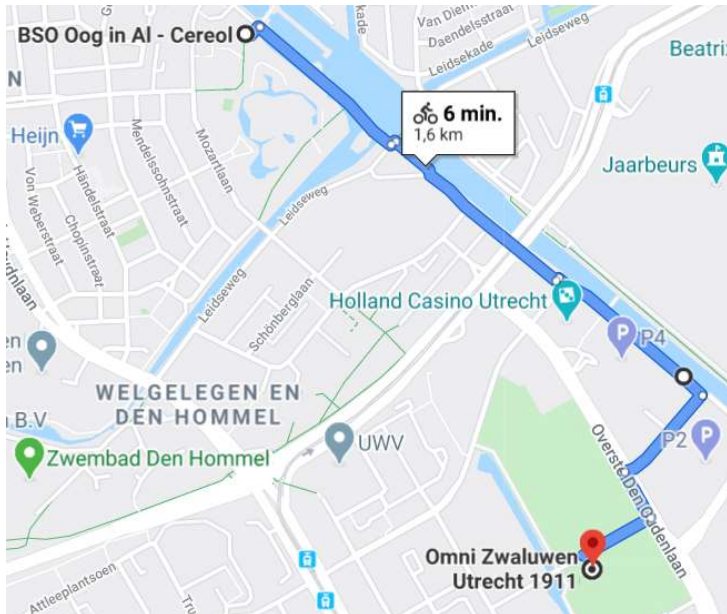
De locatie TopTieners BSO Zwaluwen bevindt zich net buiten de wijk Oog in Al. Kinderen worden door de pedagogisch professionals en groepsondersteuner op de schoolpleinen opgehaald. Ze fietsen samen of in meerdere groepen naar TopTieners BSO Zwaluwen. Alle kinderen dragen bij het fietsen een veiligheidshesje. De fietsroute is zorgvuldig gekozen zodat de veiligheid van de kinderen gewaarborgd is.

Hieronder zijn de fietsroutes vanaf de verschillende schoollocaties weergegeven. Wegens de verbouwing van de Dominicussschool in 2026/2027 is er tijdelijk een nieuwe route opgenomen in dit pedagogisch werkplan. De Dominicus kinderen van groep 6 worden opgehaald bij de locatie Catherijnepoort aan de Vleutenseweg 515.

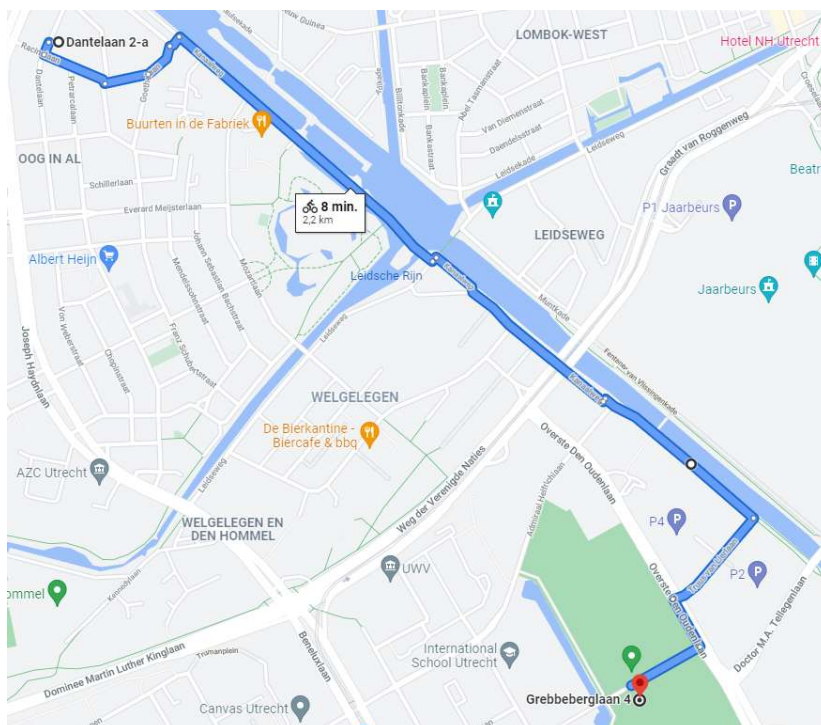
Route vanaf de tijdelijke Dominicussschool locatie; Vleutenseweg 515 naar TopTieners BSO Zwaluwen:

Route vanaf het 2^e gebouw van de St. Dominicuschool (in de Cereol fabriek) naar TopTieners BSO Zwaluwen:

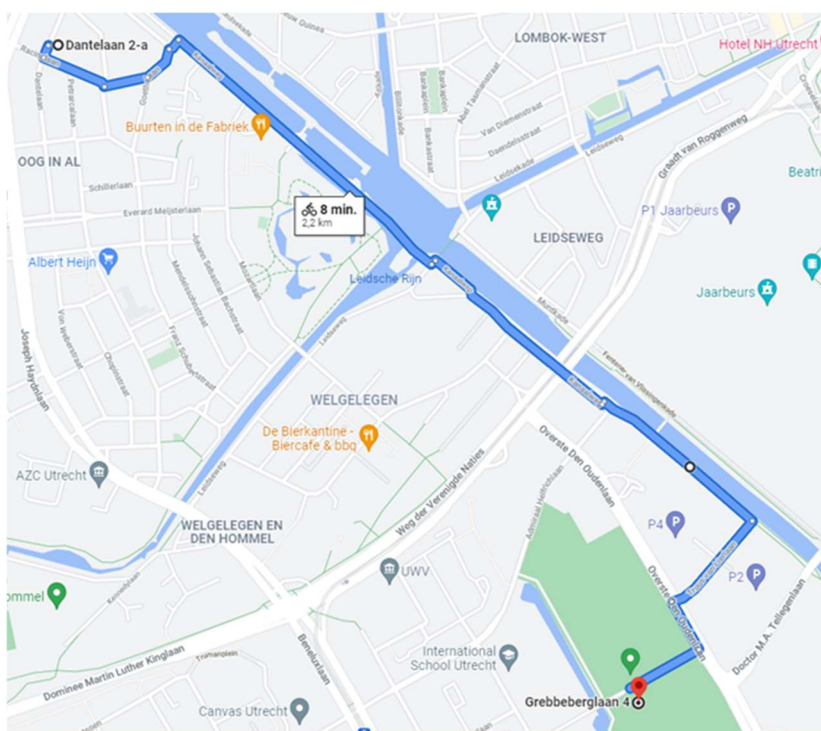

Route vanaf de 2e Marnixschool naar TopTieners BSO Zwaluwen:

De kinderen worden opgehaald of gaan zelfstandig naar huis vanaf de BSO locatie Zwaluwen. Als extra service bieden wij een terugfietsgroep om 17:30. Wij verzamelen de kinderen die deelnemen aan de terugfietsgroep om 17:30. Onder begeleiding fietsen zij terug naar het schoolplein van de 2^e Marnixschool (Dantelaan 2A) waar zij tussen 17:45-18:00 aankomen.

Sommige kinderen mogen vanaf het schoolplein zelfstandig naar huis. Om in aanmerking te komen voor de terugfiets service worden ouders gevraagd om de toestemmingen in te vullen in het ouderportaal, waar ze aangeven of ze gebruik willen maken van de service en of hun kind zelfstandig vanaf het schoolplein naar huis mag gaan. Er wordt gefietst via de volgende, vaste route:

Onderstaande fietsregels gelden voor de kinderen en worden aan de kinderen geleerd vanaf de eerste dag dat ze bij locatie TopTieners BSO Zwaluwen opgevangen worden:

- De kinderen fietsen onder begeleiding van de BSO, dus niet alleen.
- De kinderen kunnen alleen mee op hun eigen fiets; **een step wordt niet geaccepteerd als vervoersmiddel en achterop bij een ander zitten achten wij onveilig.**
- Voor- en achteraan en soms in het midden (als de groep groter is dan 20 kinderen) fietst een pedagogisch professional of groepsondersteuner
- De pedagogisch professionals, groepsondersteuner en kinderen dragen bij het fietsen een veiligheidshesje en of BSO jas.
- De kinderen rijden op een veilige fiets met goede remmen, snelbinders en/of fietstas voor vervoer van de eigen schoeltas, een goed slot, werkende verlichting en goed onderhouden kettingen.
- De kinderen ondertekenen het formulier met fietsregels en houden zich daaraan.
- Bij extreme weersomstandigheden (zoals storm, onweer of gladde wegen) gaan we lopend met de fiets aan de hand naar de locatie, of blijven we op de St. Dominicuschool of 2^e Marnixschool en zorgen we daar voor de opvang van de kinderen. Dit wordt door het team van tevoren bepaald.

Buitenspelen

Wij zijn elke BSO (mid)dag buiten om daar te spelen en/of activiteiten te ondernemen. Alleen bij aanhoudend slecht weer blijven wij binnen. In dat geval bieden wij extra alternatieve activiteiten aan om de energie kwijt te kunnen. Zo kan er bv. gebruik gemaakt worden van de tafeltennis- en tafelvotbaltafel.

De buitenruimte is groot. Er zijn drie grote kunstgrasvelden aanwezig waar we kunnen voetballen, maar ook gewoon lekker kunnen rennen, verstoppertje spelen of andere sporten kunnen beoefenen.

Uitstapjes

Tijdens vakanties, maar soms ook gedurende reguliere schoolweken maken wij kleine en grotere uitstapjes. Ouders worden altijd ruim van tevoren geïnformeerd over de grote uitstapjes en de condities waarbinnen deze plaatsvinden. Bij spontane kleine uitjes, informeren wij ouders ook zodat ze ons snel en makkelijk kunnen bereiken. Kinderen kunnen alleen meegaan met grote uitjes als daarvoor expliciete toestemming is verleend door de ouders binnen het ouderportaal.

Bij uitstapjes wordt de begeleiding afgestemd op de groepsgrootte en de wijze van vervoer. De kinderen reizen in principe vanaf de BSO-locatie en worden aan het einde daar ook weer teruggebracht, zodat wij de dag met elkaar kunnen afronden en afsluiten. Soms wordt daarvan afgeweken doordat wij op één centrale plaats in de wijk starten; dit wordt dan duidelijk en tijdig gecommuniceerd. Bij uitstapjes dragen de kinderen een veiligheidshesje.

Gebruik televisie, computer, smartwatches en smartphones

Kinderen komen al heel jong in aanraking met verschillende schermen tablets, mobiele telefoons, televisie etc. BSO Oog in Al gaat daar zorgvuldig mee om. Bij BSO TopTieners Zwaluwen worden mobiele telefoons en smartwatches niet gebruikt, mochten kinderen deze bij zich hebben, dan wordt deze in de tas bewaard. Als ouders gebeld moeten worden, dan doet de groepsleiding dit zelf. Of het kind overlegt eerst met de groepsleiding hierover. Ten aanzien van het gebruik van media zijn er regels opgesteld. De spelletjes en evt. films zijn afgestemd op de leeftijd van de aanwezige kinderen. Bovendien worden er aan de tijd die de kinderen besteden aan de spelcomputer of tablet beperkingen opgelegd. Dit om de kinderen te leren zich ook op een andere manier te vermaken en om sociale contacten en beweging te stimuleren. Bij de TopTieners locatie Zwaluwen leren we de kinderen omgaan met digitale media. Dit gebeurt in het zicht van de groepsleiding, die de mediatijd controleert.

De kinderen mogen geen content online posten waar de BSO of de BSO-kinderen of BSO-personeel op te zien zijn. Dus geen TikTok, Snapchat, Insta of YouTube shorts.

Als ouder ben je zelf verantwoordelijk voor de apparaten die je meegeeft aan je kind en is de BSO niet aansprakelijk voor verlies, beschadiging of diefstal.

Wil je meer hierover weten, vraag dit gerust na bij de groepsleiding van de locatie.

Tussendoortjes en maaltijden

Het drinken en eten is een ontmoetingsmoment, een sociale activiteit aan het begin van de middag en tussendoor. Bij het samenstellen van ons aanbod gaan wij uit van gezonde en bij de leeftijd passende voeding en hoeveelheden. Wij houden zoveel mogelijk rekening met de individuele wensen vanuit overtuiging of vanwege medische redenen. In ons voedingsbeleid staat uitgebreid beschreven wat er op welk moment wordt aangeboden. Dit is te vinden op onze website www.bso-ooginal.nl. Tevens zijn hierin ook de afwijkingen beschreven, zoals het eten op speciale dagen.

Bijzondere momenten

Er wordt stilgestaan bij bijzondere momenten zoals verjaardagen van kinderen en van de groepsleiding en bij afscheid. Er wordt gezongen (met toestemming van het kind), jouw kind ontvangt een kleinigheidje en mag trakteren. Deze traktatie wordt altijd verzorgd door de BSO zelf, je hoeft dus niet zelf voor een traktatie te zorgen. Wij zorgen bijvoorbeeld voor een luxer koekje, uiteraard passend binnen ons voedingsbeleid. Bij een afscheid krijgt het kind een door de pedagogisch professionals geschreven afscheidskaart en ontvangen zij een kleinigheidje van de BSO ter herinnering aan de tijd bij de BSO.

Begeleiding

Kindparticipatie

Kinderparticipatie is een manier van werken waarbij wij de autonomie van kinderen bevorderen. We vinden het enorm belangrijk dat de stem van de kinderen meetelt zodat zij inspraak hebben op de dagelijkse gang van zaken. De oudere kinderen willen graag meebeslissen over zaken die ook over hen gaan en voor hen belangrijk zijn. Door kinderen mee te laten denken krijgen zij meer zelfvertrouwen, worden zij gestimuleerd om na te denken over wat zij zelf willen en worden de kinderen uitgedaagd om met elkaar te overleggen en te onderhandelen. Het grote voordeel is hierbij dat ook de kinderen die verbaal iets minder sterk zijn, de kans krijgen hun eigen mening te laten horen. De verbaal sterke kinderen leren om ook naar de mening van een ander te luisteren. Daarnaast is gebleken dat wanneer kinderen meedenken en zelf keuzes kunnen maken, hun verantwoordelijkheidsgevoel groeit en dat zij om die reden ook de verantwoordelijkheid voor hun keuzes willen dragen. Kortom, kindparticipatie vergroot het zelfvertrouwen, levert belangrijke informatie op voor de pedagogisch professionals, verhoogt de betrokkenheid van de kinderen en leert de kinderen om samen na te denken waardoor zij hun sociale vaardigheden uitbreiden.

Zelfstandigheid

TopTieners BSO Cereol en TopTieners BSO Zwaluwen hebben hun locatie en programma zodanig ingericht dat het goed aansluit op de pre-tieners leeftijd die op BSO-dagen bij hen opgevangen worden. Hoe ouder de kinderen worden, hoe zelfstandiger ze willen zijn. Om dat te ondersteunen werken wij bij BSO Oog in Al met toestemmingsvragen in ons ouderportaal. Middels het de toestemmingsvragen leren de kinderen verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen gedrag, zich houden aan gemaakte afspraken en omgaan met vrijheid en zelfstandigheid. Het kind kan samen met de ouders bepalen in hoeverre het zelfstandig kan handelen. Zo zijn er voor TopTieners Zwaluwen de volgende toestemmingsvragen:

- Het kind gaat tijdens BSO tijd spelen bij een vriendje of vriendinnetje;
- Het kind mag zonder begeleiding van de BSO zelfstandig van school naar de BSO lopen/fietsen;

Veel kinderen van TopTieners BSO Zwaluwen en TopTieners Cereol maken ook gebruik van deze toestemmingsvraag:

- Toestemming voor het zonder begeleiding zelfstandig van BSO/ schoolplein naar huis lopen/ fietsen.

Er is ruimte voor kinderen om mee te denken in het opzetten en begeleiden van activiteiten. Naast de activiteiten die wij aanbieden hebben wij bij TopTieners Zwaluwen twee uitgebreide knutselkasten waaruit de kinderen zelfstandig materialen mogen pakken en aan de slag kunnen. Ook bieden wij de kinderen de mogelijkheid workshops te organiseren. De kinderen bedenken zelf een activiteit, maken hiervoor een plan, promoten de workshop en mogen deze zelf begeleiden. Voor hulp en materialen kunnen zij bij de pedagogisch professionals terecht. De pedagogisch professionals bieden ondersteuning en evt. begeleiding van de workshop.

De 21^e -eeuwse vaardigheden

Kinderen vanaf 9 jaar gaan steeds meer zelfstandig media-apparatuur gebruiken. Ze weten goed wat ze willen en wat er zoal is aan programma's, spelletjes, apps of sites. De voorkeuren van jongens en meisjes beginnen nog meer te verschillen. Beiden groepen kiezen hun eigen boeken, programma's en games. Om aan de kinderen meer vaardigheden te leren en ze voor te bereiden voor omgaan met media maken we gebruik van 21^e -eeuwse vaardigheden in onze activiteiten aanbod.

De 21^e -eeuwse vaardigheden bestaan uit 11 vaardigheden die kinderen nodig hebben om in een snel veranderende maatschappij goed te kunnen functioneren. We verwerken deze vaardigheden in onze dagelijkse activiteiten, maar ook in de omgang met de kinderen. Dit doen we op een manier die pas bij de leeftijd van de kinderen en hen uitdaagt om te groeien tot mooie zelfstandige mensen. Deze vaardigheden zijn:

- **Creatief denken;** Dit is het vermogen om nieuwe en/of ongebruikelijke maar toepasbare ideeën voor bestaande vraagstukken te vinden.
- **Probleem oplossen;** Dit is het vermogen om een probleem te (h)erkennen en tot een plan te komen om het probleem op te lossen.
- **Computational thinking;** Het procesmatig (her)formuleren van problemen op een zodanige manier dat het mogelijk wordt om met computertechnologie het probleem op te lossen ('robotdenken').
- **Informatievaardigheden;** Het op efficiënte wijze gepaste informatie zoeken en selecteren met behulp van digitale middelen.
- **ICT – basisvaardigheden;** het kunnen gebruiken van computers en andere digitale hulpmiddelen.
- **Mediawijsheid;** Kinderen van deze leeftijd komen veel in aanraking met internet, mobiele, social media, online communiceren en dergelijken. Een hele nieuwe digitale wereld waar ze ook mee moeten leren omgaan. Het is het bewust en kritisch gebruiken en produceren van digitale informatie, met aandacht voor privacy, veiligheid en maatschappelijke normen en waarden.
- **Communiceren;** Kinderen communiceren continue, onbewust en bewust. Een boodschap moet duidelijk worden over worden gebracht en worden begrepen. Daarnaast moet er ook rekening gehouden worden met tegen wie het kind praat.
- **Samenwerken;** Kinderen met een basisschool leeftijd beginnen al dit te leren en in het voortgezet onderwijs ontwikkelen leerlingen deze vaardigheid verder.
- **Sociale en culturele vaardigheden;** Hierbij gaat het om het effectief kunnen leren, werken en leven met mensen van verschillende etnische, culturele en sociale achtergronden.
- **Zelfregulering;** Zelfstandig handelen en daarvoor verantwoordelijkheid nemen in de context van een bepaalde situatie/omgeving, rekening houdend met de eigen capaciteiten. Het gaat om het heft in handen nemen en niet klakkeloos aanwijzingen of voorschriften volgen. Daarvoor is het nodig zicht te hebben op de eigen doelen, motieven en capaciteiten.
- **Kritisch denken;** Hierbij gaat het om het vermogen om zelfstandig te komen tot weloverwogen en beargumenteerde afwegingen, oordelen en beslissingen. Hiervoor zijn denkvaardigheden noodzakelijk, maar ook verschillende soorten houdingen, reflectie en zelfregulerend vermogen.

Maandelijks komen er op TopTieners BSO Cereol en TopTieners BSO Zwaluwen een kinderraad bijeen; een groep kinderen die samen met een pedagogisch professional nadenken, hun mening geven en de mening van andere BSO-kinderen onderzoeken op het gebied van workshops, regels, speelgoed, grote activiteiten, het vakantie activiteitenprogramma, inzamelingsacties en andere dingen die er onder de kinderen spelen. De feedback van de kinderen wordt meegenomen in de planning voor de maanden erna.

Ziek-/afmelden van je kind

Wij vragen je om jouw kind tijdig via het ouderportaal af te melden indien het ziek is of om een andere reden (feestje, afspreken met een vriendje etc.) niet aanwezig is. Dit omdat de andere kinderen anders onnodig lang staan te wachten bij school bij het ophalen.

Als je kind ziek is willen wij graag weten om welke ziekte het gaat, zodat we eventueel de andere ouders ook kunnen informeren middels informatie op het informatiebord bij de groepsruimte. Medicatie wordt alleen door ons aan je kind gegeven, indien het voorzien is van de naam van je kind, de (houdbaarheid)datum en het in de originele verpakking zit. Je tekent hiervoor het formulier "Verklaring Medicijn Toediening".

Ook bij hoofdluis dient je ons te informeren. Je wordt in dat geval gevraagd om Je kind eerst te behandelen met luizenshampoo en -kam, voordat je kind weer naar de BSO kan komen.

Medische handelingen

Een aantal pedagogisch professionals zijn in het bezit van een BHV-EHBO diploma. Als er consultatie van een arts voor een kind nodig is, nemen we contact met de ouders op. Alleen als de ouders niet bereikbaar zijn, nemen we zelf contact op met de huisarts van het kind. De gegevens van de huisarts zijn bij ons bekend. Indien dit verandert, geef het dan graag aan ons door.

Als het nodig is om direct medisch hulp in te roepen, bellen we 112. Tegelijkertijd worden de ouders (of het andere noodnummer dat bij ons bekend is) ook gecontacteerd.

Huisarts: 030-2988555 (Huisartspraktijk Oog in Al in de Händelstraat)
 HAP: 088-1309620(Leidsche Rijn) / 088-1309670 (stad Utrecht)
 Ziekenhuis: 088-3203000 (St. Antonius in Leidsche Rijn)

Seksuele ontwikkeling

Lichamelijk beginnen kinderen na hun achtste jaar de eerste verschijnselen van de puberteit te vertonen. Vanaf deze leeftijd worden de gevoelens van verliefdheid ook intenser. De seksuele voorkeur wordt met voorzichtige stappen verkend, hoewel dit een lang proces is. Homoseksualiteit zal op deze leeftijd door de groepsnorm niet altijd geaccepteerd worden, daarom is het belangrijk om hier al op jonge leeftijd met kinderen over te praten. In deze leeftijdsfase worden vaak grapjes over seksuele voorkeur gemaakt. Wij accepteren dit niet, maar gaan hierover in gesprek.

Wanneer kinderen ouder worden, zullen wij hen leren wat gepast is in bepaalde situaties en wat niet. We zullen het gedrag niet afkeuren, maar wel andere mogelijkheden aanbieden. Bloot lopen wordt niet gedaan, kinderen hebben altijd minimaal een onderbroek, zwembroek of badpak aan.

We vinden het belangrijk om op al hun vragen in te gaan. Dit doen we dan ook zo veel mogelijk. Op vragen van kinderen gaat de pedagogisch professional serieus in, ook worden geslachtsdelen bij de naam genoemd, o.m. vagina en piemel.

We maken geen foto's of film opnamen van blote kinderen. Bij vragen van kinderen die wij 'opvallend' vinden zullen wij altijd overdracht geven aan de ouders, zodat zij verder in gesprek kunnen met het kind en weten wat wij aan de kinderen hebben verteld.

Oudercontacten

Het eerste oudercontact vindt plaats tijdens de eventuele rondleiding en het intakegesprek. Verder is er natuurlijk altijd de dagelijkse overdracht tijdens het ophalen van je kind en word je jaarlijks een 10-minuten kind gesprek aangeboden. Omdat veel kinderen zelfstandig naar huis gaan zien de pedagogisch professionals niet alle ouders. Daardoor is het belangrijk om met elkaar in gesprek te blijven, telefonisch of via het ouderportaal.

Mocht je naast deze momenten behoefte hebben aan een gesprek, dan kunt je natuurlijk altijd de mentor van je kind of de locatiecoördinator aanspreken om een afspraak te maken.

Naast deze individuele contacten wordt er minimaal één keer per jaar een ouderavond georganiseerd, vaak met/door de (centrale) oudercommissie en/of school.

Oudercommissie

Het is belangrijk dat ouders kunnen adviseren bij belangrijke onderwerpen betreffende de opvang van hun kind(eren). De Wet Kinderopvang stelt hiervoor een oudercommissie (OC) verplicht in ieder kinderverblijf en geeft de oudercommissie adviesrecht op diverse punten. De Wet Kinderopvang stelt verder eisen aan de samenstelling van de OC en aan het reglement. Wie er in de OC zit, is te vinden op het informatiebord van de locatie. Daarnaast kun je hier ook de algemene informatie voor ouders vinden, zoals bijv. de notulen van de OC-vergaderingen en de contactgegevens van de OC.

Iedere locatie heeft een eigen OC; samen vormen zij de centrale oudercommissie (COC). Voor meer informatie over de leden van de oudercommissie zie onze website <http://www.bso-ooginal.nl/>.

Je kunt de (centrale) oudercommissie bereiken via oudercommissie.bso.ooginal@gmail.com.

Heb je als ouder interesse in lidmaatschap van een van de OC 's, dan kun je je interesse kenbaar maken of verdere informatie opvragen bij Annemieke Vermunt (directeur) via mail (info@bso-ooginal.nl) of telefonisch (030 -20 800 55).

Website

Op de website van BSO Oog in Al (www.bso-ooginal.nl) kun je als ouder allerlei informatie terugvinden zoals bijvoorbeeld de GGD-inspectie rapporten en de geplande activiteiten voor de aankomende vakantieopvang. Ook het inschrijfformulier en onze beleidsstukken zijn hier te vinden.

Ouderportaal

In het ouderportaal kun je nog meer informatie vinden zoals toestemmingsformulieren, vakantietegoed en locatie specifieke gegevens.

Samenwerking met onderwijs

Sinds 2018 hebben BSO Oog in Al en de St. Dominicusschool een samenwerkingsovereenkomst voor een intensieve, structurele, inhoudelijke, pedagogische samenwerking ten behoeve van een bredere ontwikkeling van de kinderen. In juni 2022 tekenden BSO Oog in Al en de 2e Marnixschool een samenwerkingsovereenkomst voor een gezamenlijke integrale kind benadering.

BSO Oog in Al wil samen met het onderwijs handelen vanuit een gezamenlijke pedagogische visie en kernwaarden. Met als doel:

- Kinderen te stimuleren in hun brede ontwikkeling en hen continuïteit te kunnen bieden in een herkenbare en veilige omgeving;
- Ouders kunnen rekenen op een gelijkgestemde omgeving voor onderwijs en opvang, die ruimte biedt aan de overeenkomsten en verschillen tussen kinderen;
- De kennis en ervaring van alle professionals te benutten en daarmee een verrijking en verdieping van het aanbod te kunnen realiseren.

Onze samenwerking met het onderwijs komt op de volgende manier tot uiting:

- Zowel de VSO, als TSO en BSO wordt verzorgd door BSO Oog in Al. Hierdoor ontstaat een sterke doorgaande lijn in de dag van een kind.
- De pedagogisch professionals van BSO Oog in Al worden ook ingezet op school,
 - Inval van pedagogisch professional(s) in de klas als onderwijsassistent voor het begeleiden van zogenaamde 'arrangementsleerlingen'.
 - Inval van lesbevoegde pedagogisch professionals als inval-leerkracht.
 - Ondersteuning leesonderwijs.
- Er zijn op de verschillende niveaus periodieke gezamenlijke overlegmomenten tussen beide teams.
- Waar mogelijk volgen we gezamenlijk opleidingen zoals bv kinder-EHBO.
- Er zijn diverse gezamenlijke werkgroepen actief voor o.a. huisvesting, inhoudelijk/ samenhangend aanbod en pedagogische visie & waarden.
- We stemmen activiteiten op elkaar af en/of pakken ze gezamenlijk op.

Borging van de kwaliteit

Inzet personeel

Alle pedagogisch professionals in ons team zijn gekwalificeerd. De kwalificatie-eisen om als pedagogisch professional te mogen werken zijn vastgelegd in de CAO Kinderopvang.

De pedagogisch professionals werken met vaste diensten. Op de reguliere BSO-middagen werken we van 13.30 uur tot 18.00/18.15 uur. Op studie- en vakantiedagen hebben we twee soorten diensten: een hele dag (8.15 tot 18.15 uur) of een halve dag (7.00/08.15 uur tot 13.30 uur, of 13.00 uur tot 18.15 uur). Ons streven is dat er voor ieder kind altijd minstens één bekend gezicht aanwezig is. We streven ernaar op elke locatie ook een groepsondersteuner in te zetten. Deze heeft dezelfde diensten als de pedagogisch professionals. De groepsondersteuner ondersteunt de pedagogisch professionals in de dagelijkse taken en de begeleiding van de kinderen.

Voorkomen ongewenste omgangsvormen door professionals

BSO Oog in Al voert een preventief beleid ten aanzien van ongewenste omgangsvormen. Van iedere werknemer wordt bij indiensttreding een verklaring omtrent gedrag gevraagd en worden referenties nagetrokken. Iedereen die aanwezig is op de locatie waar de kinderen opgevangen worden dient in het Personenregister ingeschreven te zijn, zo wordt een constante screening geborgd.

Om binnen iedere BSO-locatie maatregelen te nemen die het risico op seksueel misbruik of mishandeling van kinderen zo klein mogelijk maken is een aparte inventarisatie gedaan aan de hand van het inventarisatie formulier 'grensoverschrijdend gedrag'. Deze inventarisatie wordt jaarlijks gedaan en besproken met het team en de oudercommissie.

Stagiaires op de groep

Regelmatig worden wij op de groep ondersteund door stagiair(e)s die een beroepsopleiding volgen. Deze stagiair(e)s staan boventallig en nooit alleen op de groep. De stagiair(e) is één tot vier middagen per week aanwezig en gaat de andere dagen naar school. De stagiair(e) biedt ondersteuning bij de verzorging van kinderen en bij de uitvoering van activiteiten, maar heeft niet de eindverantwoordelijkheid. Al onze stagiair(e)s dienen voor aanvang van hun stage een VOG te overleggen en ingeschreven te zijn bij het Personenregister.

Ondersteuning op de groep door andere volwassenen

Wij maken soms gebruik van vaste vrijwilligers. Voor extra activiteiten zoals een workshop trekken we uitsluitend gediplomeerde krachten aan. Zij moeten net als iedereen die in de kinderopvang werkt een VOG overleggen voordat ze hun activiteiten bij ons starten. Als er een activiteit door een externe workshoopaanbieder wordt verzorgd, is er daarnaast altijd een pedagogisch medewerkster van de BSO aanwezig.

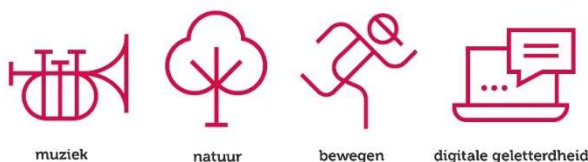
Taal

Onze voertaal is Nederlands.

Werkinstructies & protocollen

Naast het algemeen pedagogisch beleid en het pedagogisch werkplan zijn ook werkinstructies en protocollen, bedoeld om de veiligheid en gezondheid van de kinderen en de kwaliteit van de leefomgeving op de BSO zo goed mogelijk te borgen. Zo zijn er instructies en (veiligheid)eisen bij het ondernemen van een uitstapje en hoe we omgaan met pesten. Deze werkinstructies en protocollen worden periodiek geëvalueerd en bijgesteld. Niet alleen door aanpassingen van richtlijnen door bijvoorbeeld de GGD of het Voedingscentrum, maar ook door input van de pedagogisch professionals, de pedagogisch beleidsprofessional en/of ouders.

Activiteitenbeleid

Binnen BSO Oog in Al werken we volgens het activiteitenbeleid. Deze bestaat uit 4 pijlers. Dit zijn gebieden die wij erg belangrijk vinden om met regelmaat aan bod te laten komen. Als uitgangspunt voor al onze activiteiten staan de volgende zaken voorop: Talent ontwikkeling, proces versus product en de algehele brede kind ontwikkeling.

Risicovol spel

In de wet IKK staat: 'pedagogisch professionals dienen kinderen tegen risico's met grote gevolgen te beschermen en met risico's met kleine gevolgen te leren omgaan. Risicovol spel is belangrijk voor de volgende ontwikkelingsgebieden van kinderen:

- **Risicocompetenties:** risico's inschatten en cognitieve vaardigheden om afwegingen te maken.
- **Motorische vaardigheden:** minder bewegingsangst en beter in hun vel.
- **Omgevingsbewustzijn:** inzicht in hoogte, diepte, snelheid en daardoor het navigerend vermogen.
- **Sociale vaardigheden:** conflicten oplossen (overleg) en emoties (van anderen) inschatten.
- **Effectief leren:** uitdagingen aangaan (in plaats van vermijden) vergroot onafhankelijkheid, zelfvertrouwen en doorzettingsvermogen (minder angst).

Tijdens risicovol spelen tonen kinderen vaak ondernemingszin, lef, probleemoplossend vermogen en creativiteit. Het is onze taak om ruimte te geven aan risicovol spel en de voorwaarden te scheppen om dit veilig te doen. Avontuurlijk spel is onder te verdelen in 6 vormen:

1. Spelen op hoogte
2. Spelen met snelheid
3. Spelen met gevaarlijke voorwerpen
4. Spelen op gevaarlijke plekken
5. Trek- en duwspelen
6. Spelen uit zicht

Niet tevreden? Vertel het ons.

Goede samenwerking tussen ouders en pedagogisch professionals is in het belang van het welzijn van de kinderen. Daar zetten wij ons van harte voor in. Het kan voorkomen dat je van mening verschilt met een pedagogisch professional of ergens ontevreden over bent. Wij vragen je dit in eerste instantie te bespreken met de betreffende pedagogisch professional of met de locatiecoördinator. Klachten worden afgehandeld conform het klachtenreglement, dat ook te vinden is op onze website.

Opvoedingsdoelen in de praktijk

Omdat TopTieners BSO Zwaluwen in het clubhuis van een sportvereniging gevestigd is, is het extra belangrijk om de kinderen zich 'thuis' te laten voelen in de groep en op de locatie. Hierin heeft de groepsleiding een belangrijke taak. Dit doen zij door het creëren van een huiselijke sfeer in de vorm van persoonlijk gesprekken, huiselijke rituelen en de aankleding van de ruimtes.

Verder is het belangrijk dat de kinderen gestimuleerd worden op alle ontwikkelgebieden, te weten: sociaal-emotioneel, motorisch-zintuigelijk, cognitief, taal en communicatief, expressief-beeldend en in spel. We vinden het ook fijn dat de kinderen vrij zijn om zelf te bepalen wat ze willen doen en waar ze zelf zin in hebben. Hier houden we rekening mee in de aangeboden activiteiten. Deze kinderen zijn geen kleine kinderen meer, maar moeten nog wel veel leren. De groepsleiding kan zich goed inleven in de leeftijdsgroep en laat kinderen zoveel mogelijk zelf proberen, maar heeft daarbij wel een sturende en begeleidende rol. Kinderen worden niet aan hun lot overgelaten, maar geholpen waar dat nodig is. Er is een passende balans tussen vrijheid en geborgenheid. Er wordt verder niet alleen naar individuen gekeken, maar ook naar het functioneren van de groep als geheel. Groepsactiviteiten en vriendschappen worden aangemoedigd.

De pedagogisch professional speelt ook een belangrijke rol in de contacten met ouders. Omdat de meeste kinderen aan het einde van de middag met de groep mee terugfietsen naar het schoolplein van de St. Dominicuschool en de 2^e Marnixschool om vervolgens zelfstandig naar huis gaan, spreken wij veel ouders niet (regelmatig) voor een overdracht.

In praktijk houdt dit in dat wij contact opnemen als er afstemming met ouder(s) nodig is. Ouders die hun kinderen wel ophalen krijgen wel een persoonlijke overdracht. Niet alleen de knelpunten worden gecommuniceerd, maar ook de leuke, alledaagse ervaringen van de kinderen op de BSO waaruit blijkt dat wij het kind echt gezien hebben in zijn eigenheid en ontwikkeling. Voor alle ouders is er gelegenheid om gebruik te maken van het jaarlijkse 10 minuten gesprek over hun kind.

Deze communicatie past ook bij de leeftijd van de kinderen, die straks naar de middelbare school gaan. Zij ontwikkelen zich sterk in hun zelfstandigheid. Deze zelfstandigheid is terug te zien in ons aanbod, maar ook in het contact met ouders. De kinderen fietsen met begeleiding zelf terug naar huis, of gaan zelf vanuit TopTieners BSO Zwaluwen naar sporttrainingen. Door de zelfredzaamheid van de kinderen heeft de locatie Zwaluwen dus minder contact met de ouders, dan bij de andere BSO-locaties met een jongere leeftijdsgroep.

Als basis van het pedagogisch beleid hanteert TopTieners BSO Zwaluwen 4 opvoedingsdoelen:

1. Het bieden van sociale en van (emotionele) veiligheid;
2. Het bieden van de gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties;
3. Het bieden van de gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties;
4. Het bieden van de kans om zich de waarden en normen (de cultuur) van de samenleving eigen te maken; socialisatie.

Bovenstaande opvoedingsdoelen worden vertaald naar de dagelijkse praktijk. Dit kan d.m.v. 5 verschillende pedagogische middelen:

1. De pedagogisch professional-kind interactie
2. De fysieke omgeving (de binnen- en buitenruimte)
3. De groep
4. Het activiteitenaanbod
5. Het spelmateriaal

Elk van de vier opvoedingsdoelen kan door elk van de vijf middelen, in verschillende mate, gerealiseerd worden. Het programma van TopTieners BSO Zwaluwen is zo ingericht dat dit in de praktijk zo werkt. Elk middel wordt gebruikt om elk doel te kunnen bereiken. Zo wordt een optimaal pedagogisch klimaat bereikt. In dit pedagogisch werkplan wordt beschreven hoe dat in de praktijk vorm krijgt.

Dit pedagogisch werkplan is een aanvulling op het algemeen pedagogisch beleidsplan. Alle pedagogisch professionals van TopTieners BSO Zwaluwen werken op basis van de inhoud van dit plan en worden in de praktijk ondersteund door een pedagogisch coach. Het pedagogisch beleids- en werkplan zijn op een vrij toegankelijke plaats op locatie beschikbaar en in te zien door zowel personeel als ouders. Ouders ontvangen voor de start op deze BSO-locatie een welkom mail met daarin de verwijzing naar ons pedagogisch beleids- en werkplan aangevuld met praktische informatie te vinden op onze website en/of ons ouderportaal.

1. Het bieden van sociale en emotionele veiligheid

Het zorg dragen voor een gevoel van veiligheid bij kinderen is het belangrijkste opvoedingsdoel. Bij de BSO kunnen kinderen zich ontspannen en kunnen zij zichzelf zijn. Als een kind zich niet op zijn of haar gemak voelt zal het zich mogelijk minder of niet goed kunnen ontwikkelen. Daarmee is het bieden van emotionele veiligheid de basis voor het bereiken van de andere drie opvoedingsdoelen (zoals genoemd in de inleiding). In de volgende paragrafen wordt beschreven hoe BSO Zwaluwen via de verschillende pedagogische middelen ervoor zorgt dat kinderen zich thuis voelen op de BSO.

Pedagogisch professional-kind interactie

De basis van de interactie is een sensitief-responsieve houding van de groepsleiding: zij zijn gevoelig voor wat de kinderen bezighoudt en reageren daar op een passende wijze op. Zij hebben plezier in wat de kinderen doen, vertellen, ontdekken en laten dat merken.

Voordat kinderen starten bij de BSO vindt er een intakegesprek plaats; een eerste kennismaking. Wanneer kinderen vanuit een andere BSO-locatie van BSO Oog in Al komen, dan vindt er een overdracht plaats en hebben de kinderen in één van de laatste weken voor de grote vakantie de mogelijkheid om kennis te komen maken.

Nieuwe kinderen worden in de beginperiode extra in de gaten gehouden door de vaste pedagogisch professional van de basisgroep waar het kind bij hoort, en indien nodig extra begeleid bij het innemen van een plek in de groep. De groep bestaat uit maximaal 60 kinderen bij TopTieners BSO Zwaluwen, dit kan wat overweldigend zijn in het begin. Extra begeleiding is dan van groot belang. De pedagogisch professional laat duidelijk merken dat het kind welkom is en vertelt dat zij het fijn vindt dat het kind bij onze BSO komt. Nieuwe kinderen krijgen bij aanvang een rondleiding door het gebouw en worden gewezen op alle activiteiten die gedaan kunnen worden en de clubjes waaraan ze (eventueel nog bij instroom gedurende het schooljaar) mee kunnen doen. Ook worden de belangrijkste huisregels uitgelegd. Na 3 maanden wordt er geëvalueerd hoe het gaat met het kind en de bevindingen worden weergegeven in een kort observatieverslag.

Ons doel is dat er vaste groepsleiding op vaste dagen op vaste groepen staan. In geval van ziekte of vrije dagen van de groepsleiding wordt er voor vervanging eerst gekeken binnen de locatie en organisatie zelf, daarna wordt een beroep gedaan op vaste oproepkrachten en pas daarna wordt een uitzendkracht ingeschakeld.

Binnen TopTieners BSO Zwaluwen wordt er gewerkt met basisgroepen. Kinderen worden in een basisgroep ingedeeld bij de start van het schooljaar. Elke dag is er voor elke basisgroep minstens één pedagogisch professional verantwoordelijk. Deze is verantwoordelijk voor het wen proces, voor de overdracht naar ouders en collega's en is algemeen aanspreekpunt voor ouders en kind.

Kinderen mogen zich binnen de locatie vrij bewegen en hoeven niet bij "hun" pedagogisch professional te spelen. Voor de dagelijkse overdracht kan de pedagogisch professional dus verwijzen naar een collega. Het eten en drinken uit school gebeurt wel in de eigen groep. De foto's van de groepsleiding hangen in de beneden BSO-ruimte, naast de lijsten van de basisgroepen waar zij bij horen.

De groepsleiding kent alle kinderen bij naam en begroet hen persoonlijk bij aanmelding op school of bij binnenkomst. Zo voelt elk kind zich 'gekend', gezien en welkom op TopTieners BSO Zwaluwen. Ons streven is om bij TopTieners BSO Zwaluwen zowel mannelijke als vrouwelijke leiding en groepsondersteuner aanwezig te hebben, zodat zowel meisjes als jongens zich kunnen identificeren met de groepsleiding. Door bovenstaand beleid zijn de kinderen vertrouwd met de groepsleiding en andersom. Kinderen en pedagogisch professional kennen elkaar en weten daardoor wat ze aan elkaar hebben.

Het is heel belangrijk dat de pedagogisch professionals op één lijn staan met elkaar, waardoor voor elk kind duidelijk is welk gedrag wel en welk gedrag niet gewenst is. Dit maakt communicatie tussen de pedagogisch professionals onderling van groot belang. Afspraken met kinderen e/o ouders worden dezelfde dag nog mondeling gecommuniceerd naar collega's die op dezelfde dag werken in KidsKconnect. Eventueel worden de afspraken op schrift gesteld en bij het kind dossier gevoegd in de (digitale) locatie map. Er is regelmatig een locatievergadering (speciaal gericht op TopTieners BSO Zwaluwen) en een aantal keer per jaar vindt er een gezamenlijke vergadering van alle locaties plaats.

De huisregels van de locatie zijn duidelijk voor alle kinderen. Zij worden elk jaar aan het begin van schooljaar herhaald, tussentijds worden zij collectief opgefrist als daar aanleiding voor is, en ze hangen op een duidelijke plek in het gebouw. De groepsleiding refereert hieraan bij het aanspreken/sturen van kinderen en vertelt er altijd bij waarom de regel bestaat, wat het effect van de regel is.

De groepsleiding ziet elk kind als een individu in de groep. Elk kind is anders en heeft andere behoeften. Kinderen die extra aandacht behoeven i.v.m. een bepaalde beperking of handicap krijgen deze ook (binnen ons vermogen en passend in de zorg voor de hele groep). Zo voelen ook zij zich 'thuis' bij TopTieners BSO Zwaluwen. Als een kind zich niet fijn voelt of lijkt te voelen dan wordt er ook extra aandacht aan het kind gegeven of, indien het kind dat niet wil, in ieder geval extra in de gaten gehouden. Dit gebeurt door het kind te benaderen met een passende vorm van interactie. Ook kan het kind gekoppeld worden aan een ander kind. Dit geldt niet alleen voor het kind dat duidelijk heel verdrietig of boos is, maar ook voor het kind dat zich terugtrekt uit de groep of het kind dat opmerkelijk gedrag laat zien. Zowel de verbale als de non-verbale signalen van kinderen worden geobserveerd. De pedagogisch professional bekijkt zodoende elke dag (in meer of mindere mate) het functioneren van elk kind in de groep, zodat er snel en adequaat op de verschillende behoeften van de kinderen gereageerd kan worden. Door kinderen te zien als individuen is er ruimte voor elk kind om zichzelf te zijn. Er is ruimte voor persoonlijke initiatieven en emoties. De kinderen hoeven niet allemaal hetzelfde te willen of te doen; elk kind is voor de pedagogisch professional even belangrijk en telt evenveel mee.

Groepsleiding en kinderen praten met en luisteren naar elkaar. Dit begint vanaf het moment dat de kinderen uit school komen (bv onderweg naar de BSO informeren hoe het op school was) en eindigt pas als ze naar huis gaan (afscheid nemen). De pedagogisch professional luistert goed naar de kinderen en vraagt passend door naar de behoefte van elk kind. Zij stelt zich op als vertrouwenspersoon. Hierbij wel goed oplettend of kinderen op dat moment wel de behoefte hebben aan een persoonlijk gesprek.

Goede communicatie is van groot belang voor een goede relatie tussen groepsleiding en kinderen. De pedagogisch professional zet zich in om alle kinderen de ruimte te geven om rustig hun verhaal te vertellen. Er is een sfeer waarin elk kind het gevoel heeft dat hij of zij serieus genomen wordt en dat er naar hem of haar geluisterd wordt. Als een kind met een probleem bij de pedagogisch professional komt dan wordt daar ook voor het kind zichtbaar iets mee gedaan, om te voorkomen dat het vertrouwen van het kind in de pedagogisch professional vermindert of verdwijnt. Daartoe wordt er achteraf altijd even aan het kind gevraagd worden of het goed is opgelost.

Het stimuleren van het sociaal-emotioneel welbevinden gebeurt ook door periodiek extra aandacht te geven aan en het benoemen van de talenten van elk kind en het geven van complimenten.

Het is belangrijk om niet alleen actief aandacht te geven aan de kinderen waarmee het (tijdelijk) niet zo lekker gaat, maar aan alle kinderen. De kinderen waarmee nooit problemen zijn en die geen aandacht uit zichzelf vragen kunnen wat meer op de achtergrond raken. Ook deze kinderen hebben actief aandacht nodig op zich veilig te voelen en te ontwikkelen. BSO Zwaluwen streeft naar een goede relatie tussen groepsleiding en kinderen, waarbij respect voor elkaar centraal staat. Gezelligheid en humor spelen daarbij een belangrijke rol.

Bij het ophalen worden ook de ouders verwelkomd en geïnformeerd over hoe de dag van hun kind verlopen is.

Een aantal werkafspraken m.b.t. de veiligheid van de kinderen zijn vastgelegd in (locatie specifieke) protocollen. Zo zorgt bijvoorbeeld het *protocol aan- en afmelden* voor een eenduidige werkwijze in registratie van aanwezige kinderen.

Fysieke omgeving

De kinderen worden in een vaste ruimte opgevangen. Deze is dus bekend en vertrouwd voor het kind. De indeling van de ruimte van Zwaluwen is gericht op de leeftijd en ontwikkelingsfase van de kinderen die er worden opgevangen. Er zijn vaste plekken voor vaste activiteiten; dit scheidt duidelijkheid.

Balans in de ruimte is belangrijk, zodat elk kind zich er veilig kan voelen en zich kan vermaken. Een belangrijke onderscheid is tussen rustige en actieve plekken in de ruimte. In de rustige zithoek hangt een huiskamersfeer om te lezen, kletsen of om een spelletje te spelen in een kleine groep. Rond de tafel kunnen grotere spellen gespeeld worden en hier vinden ook de activiteiten deels plaats. Er zijn plekken die ruimte bieden aan de kinderen om zich terug te kunnen trekken (niet buiten ons zicht) en de drukte van de groep te ontwijken. De buitenruimte is groot maar door goede afspraken en huisregels kunnen kinderen en groepsleiding elkaar in de gaten houden. Bij het buiten spelen op de voetbalvelden is er ook gelegenheid voor vriendjes en vriendinnetjes uit de buurt om mee te spelen. Voor kinderen die bij de Zwaluwen buiten komen spelen, dragen wij officiële verantwoordelijkheid.

Groep

Het is voor elk kind belangrijk om zich thuis te voelen in de groep. Elk kind is een individu in de groep. Dit realiseert de groepsleiding zich te allen tijde. Het gedrag of de specifieke wensen van een kind mogen echter niet schadelijk zijn voor de andere kinderen in de groep. Wij houden rekening met elkaar. Wij spreken elkaar aan bij lichamelijk en/of verbaal geweld, waarbij het gewenste gedrag uitgelegd en gestimuleerd wordt.

Bij voortdurend ongewenst gedrag wordt samen met het kind en de ouder(s) gewerkt aan een oplossing. Lukt dit niet voldoende dan kan een kind uiteindelijk, volgens protocol, van de BSO geschorst worden.

Stichting BSO Oog in Al neemt het standpunt in dat kinderen van vier jaar en kinderen van acht tot twaalf jaar in verschillende mate behoeften hebben aan zelfstandigheid. Om de juiste stimulans te bieden voor het ontwikkelen van zelfstandigheid, wordt er opvang geboden in verschillende leeftijdsgroepen.

Aanwezigheid van leeftijdgenootjes, vriendjes en vriendinnetjes in de groep speelt een grote rol bij het veilig voelen in een groep. Met bestaande vriendschappen tussen kinderen wordt uiteraard rekening gehouden, daarnaast stimuleert de groepsleiding ook het contact met andere kinderen. Dit gebeurt bv. door hen gezamenlijk een activiteit te laten bedenken en uitvoeren. Soms vraagt de pedagogisch professional ook aan de kinderen om elkaar te helpen i.p.v. geholpen te worden door de pedagogisch professional. Hoe meer veilige sociale contacten er op de groep ervaren worden, des te groter is het thuisgevoel. Het is belangrijk dat de kinderen de andere kinderen bij naam kennen; dat ze weten bij wie ze in de groep zitten. Om deze reden wordt er ook gewerkt met vaste basisgroepen.

Interacties tussen kinderen worden verder goed begeleid. Vooral de communicatie bij conflicten is belangrijk. Kinderen wordt geleerd door middel van een stappenplan (zie Bijlage I) problemen met elkaar op te lossen. Wij sluiten hierbij tevens aan bij de methodes van de St. Dominicuschool (Kanjer methode) en de 2^e Marnixschool (Vreedzame School). De groepsleiding helpt (indien nodig) de kinderen gedrag en het effect daarvan te communiceren aan elkaar. Zo leren de kinderen in de groep ook rekening te houden met elkaar.

De groepsleiding is extra alert op pestgedrag van kinderen. Pesten is schadelijk voor kinderen en heeft daarmee onze speciale aandacht. Kinderen leren dat pesten in strijd is met een respectvolle houding en gedrag. Pesten wordt onder geen voorwaarde geaccepteerd op de BSO. Ze leren ook dat het een positief effect heeft om op te komen voor een kind dat gepest wordt. De pedagogisch professionals stimuleert de kinderen pestgedrag te signaleren en gepast actie te ondernemen. In het begeleiden van een situatie waarin een kind zich gepest voelt, richten wij ons niet op de schuldvraag, maar op het stoppen van het pestgedrag en het herstellen van vertrouwen. Melding van pesten nemen wij serieus. Ieder kind moet zich veilig en beschermd voelen.

BSO Oog in Al heeft een protocol om pesten op de groepen tegen te gaan. Dit omgangsprotocol is een handvat voor pedagogisch professionals en tevens een verantwoording naar ouders en kinderen over onze regels en afspraken ten aanzien van onze omgangsnormen en waarden. Wij streven naar een pestvrije opvang, waarbij wij elkaar respecteren. Zowel kinderen onderling als pedagogisch professional – kind, pedagogisch professionals – ouder en visa versa. Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door hierover open te communiceren ontstaat er een aanspreekcultuur.

De pedagogisch professional streeft naar een open en ontspannen sfeer in de groep. Tijdens de tafelmomenten worden groeps gesprekken gestimuleerd, waarbij ook gevoelige of persoonlijke onderwerpen aan bod kunnen komen. De pedagogisch professional stimuleert kinderen om elkaar bij naam te noemen, bijvoorbeeld wanneer er beleg doorgegeven moet worden. Het kennen van elkaars naam is belangrijk en wordt gestimuleerd door de pedagogisch professional. Dit gebeurt, met name aan het begin van het schooljaar, door het regelmatig bewust benoemen van elkaars namen of het spelen van spelletjes waarin het belangrijk is elkaars naam te kennen. Het groepsgevoel wordt verder gestimuleerd door het regelmatig organiseren van groepsactiviteiten. Door de kinderen samen te laten spelen en leuke dingen mee te laten maken in de groep, zullen ze zich er ook in thuis voelen.

De verjaardagen van de kinderen worden bij de BSO gevierd. Ze mogen trakteren en krijgen van de pedagogisch professional een klein presentje. Ook wordt er extra aandacht besteed aan kinderen die nieuw zijn (rondleiding en intensief contact) of juist afscheid nemen (afscheidsritueel). Nieuwe kinderen worden verwelkomd en kinderen die weggaan worden uitgezwaaid. Dit zijn rituelen die kinderen een eigen plekje in de groep geven.

Activiteitenaanbod

Bij ons activiteitenaanbod gaat het in eerste instantie om het proces, het resultaat is een logisch gevolg van de activiteit maar heeft niet de prioriteit. Samen plezier hebben, iets leren en ontdekken, jezelf ontwikkelen, jezelf leren kennen en steeds meer zelfredzaam c.q. behulpzaam worden.

Structuur is belangrijk en daarom is er vaste dagindeling. Dit geeft de kinderen houvast. Er zijn vaste momenten waarop de kinderen spelen, eten en drinken en opruimen.

Omdat de tijd die kinderen doorbrengen bij TopTieners BSO Zwaluwen hun eigen vrije tijd is worden ze niet verplicht om aan activiteiten mee te doen. De (groeps)activiteiten hebben vrijwel altijd een vrijwillig karakter, waardoor kinderen niet snel iets doen wat ze niet leuk vinden of waar ze niet zelf voor gekozen hebben. Een voorbeeld hiervan zijn de workshops die bij TopTieners BSO Zwaluwen worden aangeboden. De kinderen kunnen zich inschrijven voor verschillende workshops, die gedurende het jaar plaatsvinden. Wanneer een kind zich opgeeft om mee te doen aan een workshop wordt er van hen verwacht dat zij deze ook afmaken.

Het meedoen aan activiteiten is plezierig, verbindend en leerzaam voor kinderen en vormt een essentieel onderdeel van het beleid van TopTieners BSO Zwaluwen. Samen met de kinderen maken wij een activiteitenrooster voor de schoolweken.

We werken samen met de voetbal- hockey- en tennisvereniging Zwaluwen Utrecht 1911. Dat biedt mogelijkheden tot het aanbieden van verschillende sportactiviteiten. Het is verder belangrijk om verschillende soorten activiteiten aan te bieden, zodat elk kind bij de BSO zich aangesproken kan voelen. Bij TopTieners BSO Zwaluwen wordt daarom een variatie aan activiteiten aangeboden naast de sportactiviteiten die leuk zijn voor de jongsten én oudsten, voor jongens

én meisjes. Tevens wordt er gevarieerd in aanbod voor verschillende competentiegebieden (motorisch, creatief, cognitief etc.)

Kinderen kunnen dus zelf kiezen deel te nemen aan een workshop of activiteit (zoals een fotoworkshop, knutselworkshop dansworkshop, kookworkshop, kleiworkshop, tekenworkshop, spelletjescompetities etc.) of zelf aan de slag gaan met de aanwezige materialen.

In het aanbod van de workshops hebben de kinderen zelf ook een stem. Regelmatig wordt hen gevraagd door de pedagogisch professional ofwel de kinderraad van TopTieners BSO, ideeën aan te leveren voor een nieuw workshop. De workshops worden na afloop geëvalueerd met de kinderen om te kijken of het aan hun verwachtingen voldeed en of/hoe het de volgende keer wellicht beter/anders kan. Naast de workshops worden ook kortdurende, dagelijkse activiteiten aangeboden.

In het activiteitenaanbod wordt ook rekening gehouden met jaarlijks terugkerende perioden en festiviteiten, zoals bv. Sinterklaas, Pasen en Kerstmis. Het BSO-jaar wordt traditioneel afgesloten met een feestweek.

Het werken met jaarlijks terugkerende thema's scheidt structuur en duidelijkheid in de opvang. Hierbij wordt wel rekening gehouden met het feit dat er op school (en thuis) ook vaak al aandacht is voor dezelfde thema's. Mocht blijken dat de kinderen juist meer rust behoeven, is er ruimte om de festiviteiten te minimaliseren of over te slaan.

De talenten van de kinderen worden ingezet door de kinderen mee te laten helpen met het bedenken, voorbereiden en uitvoeren van activiteiten. Hierdoor worden kinderen gestimuleerd regelmatig een andere rol te nemen in de groep. Kinderen ontwikkelen hierdoor het gevoel van autonomie.

De activiteiten bij TopTieners BSO Zwaluwen worden vooral door de eigen groepsleiding aangeboden, op basis van de eigen kennis en talenten. Dit geeft een vertrouwd gevoel en het creëert een band tussen pedagogisch professional en kinderen. Bovendien kent de pedagogisch professional de kinderen goed en weet zij waar de kinderen behoefte aan hebben. Zo kunnen activiteiten 'op maat' worden aangeboden. Soms worden er experts van buitenaf ingeschakeld. Deze zijn dan altijd boventallig als begeleiding aanwezig.

Tijdens activiteiten worden de kinderen, indien van toepassing, (actief of passief) begeleid door de groepsleiding. Hierbij valt o.a. te denken aan spelbegeleider zijn bij groepsactiviteiten, helpen omgaan met verliezen, aanwezig zijn op de achtergrond (observerend), de kinderen uitdagen om hun grenzen te verleggen of gewoon meedoen aan een spel of (knutsel)activiteit.

Spelmateriaal

Het aanwezige spelmateriaal sluit aan op de ontwikkelingsfase van de kinderen. Er zijn voor elke leeftijdsgroep verschillende soorten speelgoed aanwezig. Zo is er voor groep 5 ander materiaal aanwezig dan voor groep 6 t/m 8, die (op meerdere gebieden) net wat uitdagender materiaal wensen. De pedagogisch professionals laten zich ook inspireren door trends onder de kinderen, bijvoorbeeld door het aanschaffen van het gewenste materiaal. Er kan ook gekozen worden om de kinderen alternatieve bezigheden aan te bieden om de balans te behouden en trends niet de overhand te geven wanneer het buiten de grenzen van een opbouwende ontwikkeling gaat. Het speelgoed ligt op vaste plekken, waar de kinderen het zelf kunnen en mogen pakken. Als er materiaal is waarvoor toestemming gevraagd moet worden om het te pakken, dan wordt uitgelegd waarom dat nodig is. Als er nieuw spelmateriaal is legt de groepsleiding duidelijk uit hoe het gebruikt gaat worden, zodat de kinderen het zelfstandig kunnen gebruiken. Op TopTieners BSO Zwaluwen wordt er door de groepsleiding gestuurd op het goed gebruik en onderhoud van het materiaal. Er wordt op gelet of de kinderen het speelgoed weer mee naar binnen nemen en netjes opruimen. Wordt spelmateriaal niet netjes opgeborgen en is het kwijt, dan leren we de kinderen dat er niet meteen iets nieuws besteld wordt. Kinderen worden op deze manier verantwoordelijk gemaakt voor het speelgoed, wat past bij deze leeftijd.

Er komt periodiek nieuw spelmateriaal bij, zodat er variatie in het aanbod blijft. Kinderen hebben ook inspraak bij de aanschaf van nieuw materiaal. Dit gebeurt bijvoorbeeld door het opstellen van een verlanglijst voor Sinterklaas of kinderen te vragen naar welke clubjes ze graag zouden willen zien bij TopTieners BSO Zwaluwen.

2. Het ontwikkelen van persoonlijke competenties (eigen identiteit en persoonlijkheid)

Persoonlijke competenties stellen een kind in staat om problemen op te lossen en zich aan te passen aan veranderende omstandigheden. Hierbij valt te denken aan persoonskenmerken als flexibiliteit, veerkracht, creativiteit, zelfstandigheid en zelfvertrouwen. In de volgende paragrafen wordt beschreven hoe TopTieners BSO Zwaluwen aan de hand van verschillende pedagogische middelen er zorg voor draagt dat kinderen de bovengenoemde persoonskenmerken kunnen ontwikkelen en daardoor kunnen opgroeien tot competente individuen.

Pedagogisch professional-kind interactie

De interactie tussen groepsleiding en kinderen speelt een belangrijke rol bij het ontwikkelen van persoonlijke competenties bij kinderen. Er is daarom periodiek specifiek aandacht voor het herkennen/benoemen/ontdekken/ontwikkelen van eigen en andermans talent en het stimuleren van sociaal-emotioneel welbevinden (o.a. d.m.v. complimenten). De groepsleiding is alert op de leermomenten van verschillende kinderen en benoemt/ bespreekt/ creëert deze bewust.

Zij doen dit op een speelse, positieve wijze. De groepsleiding daagt de kinderen uit om net wat verder te gaan; om hun grenzen te verleggen en (evt.) nieuwe vaardigheden te leren. Dit vereist een actieve houding naar het kind toe. De groepsleiding doet (bewust wel/niet) mee aan een activiteit en stimuleert leermomenten. Zij zorgen ervoor, door het benoemen van positief gedrag, dat het kind succes ervaart. Er wordt goed gekeken naar wat het kind al kan en wat het kan doen om verder te komen. Op deze manier worden bijvoorbeeld verlegen kinderen gestimuleerd om mee te doen aan (groeps-) activiteiten, samen met de groepsleiding. Later zullen zij de groepsleiding daar niet meer voor nodig hebben en uit zichzelf gaan meedoen. Daartegenover staat dat kinderen die dat nodig hebben getemperd worden door de groepsleiding. Zij worden geleerd om juist rustiger te reageren in bepaalde (spel)situaties. Kinderen die vaak een dominante rol hebben wordt bv. een andere rol toebedeeld of worden aangesproken op hun gedrag.

De groepsleiding heeft verder een voorbeeldfunctie bij het omgaan met veranderende situaties. Wanneer dingen anders lopen dan de kinderen verwachten, worden ze gestimuleerd om eerst zelf een oplossing te bedenken. Wanneer ze daar niet uitkomen heeft de groepsleiding een ondersteunende rol. De pedagogisch professional zal vanuit een sensitief-responsieve houding inspelen op de behoefte en de ontwikkeling van het kind. Ook de fietsmomenten van/naar school en de BSO bieden leermomenten. De groepsleiding leert kinderen omgaan met andere verkeersdeelnemers, bv. bij het oversteken van straten, zelf opletten en het verzorgen van de fiets.

Fysieke omgeving

Kinderen die zichzelf ontwikkelen hebben daarvoor de ruimte nodig. TopTieners BSO Zwaluwen voldoet aan de wettelijk verplichte oppervlakte. Er is genoeg ruimte voor alle kinderen om lekker hun eigen gang te gaan. De aanwezigheid van actieve en rustige plekken maakt verschillende activiteiten mogelijk, waardoor kinderen verschillende competenties kunnen ontwikkelen (bijvoorbeeld op sportief gebied, maar ook op creatief en cognitief gebied). Ook de buitenruimte stelt de kinderen in staat zich bepaalde (motorische) vaardigheden eigen te maken. Kinderen kunnen zich vrij bewegen tussen de binnenruimte en buiten, wel moeten ze even vragen of ze naar buiten mogen zodat er voor toezicht gezorgd kan worden.

Het is voor kinderen ook mogelijk om zich even terug te trekken uit de groep, bijvoorbeeld op de bank, of in overleg op de gang of buiten. Zo kunnen ze over bepaalde ervaringen (bijvoorbeeld tegenslagen) nadenken en deze eventueel verwerken of oplossen. Dit kan alleen, maar ook met vriendjes of vriendinnetjes of samen met de groepsleiding.

Bij TopTieners BSO Zwaluwen is duidelijk afgesproken welk gedrag wel en niet is toegestaan in de ruimte (en buiten). Er gelden huisregels zodat de kinderen duidelijkheid hebben en weten waar ze aan toe zijn. Deze regels worden elk jaar aan alle kinderen uitgedeeld en besproken en hangen duidelijk zichtbaar in de ruimte. Zo kunnen ze veilig en ongestoord spelen. Als er tijdens het spel toch een ongeluk(je) gebeurt, wordt dit samen met de kinderen geëvalueerd.

Groep

De groepen van TopTieners BSO Zwaluwen zijn stabiel waardoor de kinderen bekend zijn met elkaar. Door elkaar beter te (leren) kennen ontwikkelen de kinderen sociale competenties.

Wanneer kinderen tot een (vaste) groep behoren is er ruimte om zichzelf met anderen vergelijken. Vooral bij groepsactiviteiten komt dit naar voren. Bijvoorbeeld in een voetbalwedstrijd: de winnaars voelen zich competent en

delen hun vreugde met elkaar, de verliezers helpen elkaar het verlies te verwerken/relativeren en daar op een goede manier mee om te gaan (eventueel met behulp van de groepsleiding). De groepsleiding leert de kinderen dat winnen leuk is en dat er geen schande is bij verliezen. Het gaat om het plezier van met elkaar spelen. Wanneer een kind ergens goed in is, is het leuk om dat ook van andere kinderen te horen. Werkstukken van kinderen worden regelmatig tentoongesteld; de kinderen krijgen de ruimte creaties waar zij trots op zijn tentoon te stellen.

Als onderdeel van een groep ontwikkelen de kinderen (middels interactie en ervaringen) opbouwende persoonlijke eigenschappen, zoals incasseren, profileren, respecteren en aanpassen. Kinderen leren omgaan met hun plek in de groep, bijvoorbeeld de oudste of juist de jongste zijn.

De groepsleiding helpt bij het benoemen van gevoelens en ervaringen om de kinderen woorden te geven zich uit te drukken.

Activiteitsaanbod

Om te zorgen dat kinderen de aangeboden activiteiten leuk vinden en er ook nog wat van kunnen leren, sluiten deze aan bij het ontwikkelingsniveau van de kinderen. Plezier staat bij de activiteiten voorop. Doordat de groepsleiding een grote rol speelt bij de activiteiten, staat zij dicht bij de kinderen. Zij kan de kinderen daardoor stimuleren in de activiteit en belangrijke en leuke leermomenten creëren voor de kinderen.

Er is bij TopTieners BSO Zwaluwen een groot aanbod aan activiteiten. Hierbij is er een balans tussen activiteiten die kinderen individueel kunnen doen en groepsactiviteiten.

Dit wordt vooral gedaan in de vorm van workshops. Deze worden door de groepsleiding zelf geleid. Een workshop kan eenmalig zijn of meerdere weken herhaalt worden passend bij de behoeften van de kinderen. In de workshops wordt eigen initiatief van de kinderen verlangd, zij hebben een grote stem in hoe de workshop uiteindelijk vormgegeven zal worden. Hierdoor wordt goed aangesloten bij de wensen van de kinderen. De workshops zijn vrijwillig en daarmee gezellige en veilige leermomenten voor de kinderen. Als een kind eenmaal begonnen is met een workshop wordt er wel verwacht dat hij of zij deze afmaakt. Na een workshop heeft het kind een product, mooie ervaring of een tentoonstelling om te laten zien wat zij hebben gedaan.

Er bestaat elk jaar een grote variatie in workshops die aangeboden worden, zodat er voor elk kind wel iets te doen is. Bovendien mogen de kinderen meedenken over nieuwe workshops die aangeboden zouden kunnen worden. Naast de workshops worden ook regelmatig sport- en spelactiviteiten gedaan, zoals zombiebal, voetbal, buskruit/verstoppertje en groepsspelletjes zoals krantenmeppertje, moordenaartje of door fluisteren.

De periodiek terugkerende talenten- en complimentenweek is een goed voorbeeld van activiteiten die kinderen helpen hun persoonlijke competentie te ontdekken en verder te ontwikkelen.

Bij TopTieners BSO Zwaluwen wordt ook gewerkt met toestemmingen binnen het ouderportaal. Hierop kunnen kinderen en hun ouders aangeven welke activiteiten kinderen zelfstandig mogen ondernemen (bv. afspreken met vriendjes of vriendinnetjes of zelfstandig naar huis gaan). Dit is naar inzicht van ouders en BSO en sluit aan bij het competentieniveau van het kind. Hier leren kinderen van en zodoende worden ze zelfstandiger.

Spelmateriaal

Het spelmateriaal sluit aan bij de wensen van zoveel mogelijk kinderen. Er is daarom voor kinderen van elke aanwezige leeftijd spelmateriaal aanwezig. Als kinderen het speelgoed te moeilijk of juist te weinig uitdagend vinden zullen ze er niet mee gaan spelen. Er is bewust ook materiaal aanwezig waar kinderen alleen mee kunnen spelen. Zo volgen ze hun eigen niveau en kunnen ongehinderd oefenen, uitproberen en leren.

Het aanwezige spelmateriaal leert kinderen op allerlei gebieden om zich verder te ontwikkelen: Gezelschapsspellen (cognitief, omgaan met geluk hebben, winnen, verliezen), bouwmaterial (fantasie, motoriek, omgaan met tegenslagen) knutselmateriaal (creatief, motoriek), toneelspullen (fantasie), boeken (taal) en sport (motoriek, wedstrijd-element). Van de groepsleiding wordt hierbij verwacht dat deze op de hoogte is van de aanwezige mogelijkheden van het spelmateriaal en dat ze dit materiaal ook bewust en doelgericht inzet.

Er zijn ook regels met betrekking tot het gebruik van het spelmateriaal. Kinderen leren alles netjes te gebruiken en ook weer op te ruimen als ze klaar zijn of niet verder gaan. Tijdens het spel leren kinderen zich ook houden aan regels die gemaakt zijn ten behoeve van het spelverloop. Duidelijke regels zijn belangrijk; deze worden samen met de kinderen besproken of gemaakt. In onderling overleg mogen kinderen de regels aanpassen aan hun eigen spel.

3. Het ontwikkelen van sociale competenties

Het ontwikkelen van sociale competenties is van groot belang voor kinderen. Het stelt hen in staat om zich te ontwikkelen tot personen die goed functioneren in relaties met andere mensen. Hierbij valt te denken aan het kunnen communiceren, samenwerken, verplaatsen in (de gevoelens van) een ander, helpen, conflicten voorkomen en/of oplossen en het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. Het is heel belangrijk om ervoor te zorgen dat kinderen zoveel mogelijk positieve ervaringen opdoen in hun contacten met andere kinderen. Immers negatieve ervaringen kunnen leiden tot een gevoel van wantrouwen, terwijl positieve juist vertrouwen opbouwen. Kinderen zullen zich dan veilig voelen in een groep. In de volgende paragrafen wordt beschreven hoe het team van TopTieners BSO Zwaluwen, via de verschillende pedagogische middelen, ervoor zorgt dat er een klimaat ontstaat, waarbij kinderen sociale competenties kunnen ontwikkelen.

Pedagogisch professional-kind interactie

De groepsleiding speelt een belangrijke rol bij het ontwikkelen van sociale competenties, doordat zij de kinderen, indien nodig, ondersteunt in hun interacties met elkaar. De groepsleiding is goed op de hoogte van de sociale structuur van de groep. Zij observeert het gedrag van de kinderen in de groep en grijpt in als het niet goed gaat of lijkt te gaan. Dit kan bv. gebeuren als een kind niet goed voor zichzelf op kan of durft te komen. Als de communicatie tussen kinderen niet goed verloopt en er daardoor vervelende situaties ontstaan, helpt de groepsleiding de kinderen hun gevoelens en wensen aan elkaar duidelijk te maken. Kinderen leren hun eigen gevoelens duidelijk te verwoorden; daarbij luisteren ze ook goed naar de ander. Samen trekken ze dan conclusies en vinden een oplossing die voor alle betrokkenen werkt.

Contacten tussen kinderen worden door de groepsleiding gestimuleerd. Het is fijn om samen te spelen en ervaringen op te doen. Vriendschappen zijn belangrijk voor iedereen. Als meerdere kinderen alleen spelen stimuleert de groepsleiding het verbinden van hun spel of nodigt hen uit tot een gezamenlijke activiteit of gesprek. De groepsleiding helpt kinderen ook om verder te kijken dan de kinderen waar ze normaal mee spelen, door ze bijvoorbeeld een gezamenlijke taak te geven. Zo kunnen kinderen onverwachts leuke ervaringen opdoen met kinderen, met wie ze anders niet zo snel zouden spelen. Ook kunnen er, in overleg en als het past binnen de groepsbezetting, incidenteel vriend(innet)jes mee naar de BSO komen. Deze kinderen worden aan het begin van de middag aan de groep voorgesteld.

Ook wijst de groepsleiding de kinderen op het effect van hun gedragingen op andere kinderen. Zo leren de kinderen dat zij een voorbeeldfunctie hebben.

De oudere kinderen mogen de groepsleiding ook helpen door de jongere kinderen bij activiteiten te begeleiden.

Fysieke omgeving

In de ruimtes van TopTieners BSO Zwaluwen is veel variatie in mogelijkheden voor samenspel. Er zijn plekken waar kinderen individueel of in hele kleine groepjes iets kunnen doen, maar ook plekken waar een grotere groep kinderen hun gang kunnen gaan (bijvoorbeeld in de vrije speelruimte of buiten). Door de inrichting van de (hoeken in de) ruimte ook af en toe te veranderen kunnen sociale contacten en spel ook gestimuleerd worden. Kinderen komen zo met verschillende vormen van samenspelen in aanraking en hebben telkens weer de keus waar zij aan mee willen doen.

Groep

Het verblijven in een groep biedt veel mogelijkheden tot het ontwikkelen van sociale competenties. In het spelen en samenzijn met elkaar oefenen kinderen hun sociale vaardigheden.

Doordat de groepssamenstelling bij TopTieners BSO Zwaluwen stabiel is ontstaan er vriendschappen tussen de kinderen. Hierdoor voelen de kinderen zich met elkaar verbonden en zullen ze elkaar eerder helpen en gaan samenwerken. Kinderen die weinig aansluiting vinden worden hierbij geholpen door de groepsleiding. Zij stimuleert bv. een gezamenlijke activiteit door met het kind andere kinderen hiervoor uit te nodigen.

De kinderen in de groep leren ook dat ze niet de enige zijn en dat ze dus rekening houden met elkaar. Dit wordt ook gestimuleerd doordat er verschillen zijn tussen de kinderen (jong en oud, rustig en druk, jongens en meisjes). Wij 'leven' op een voor iedereen prettige manier samen bij de BSO. Dit is een goede oefening voor later. Een belangrijk element hierbij is het elkaar laten uitpraten. Door kinderen te leren rekening met elkaar te houden, zonder zichzelf daarbij weg te cijferen, leren ze om te gaan met sociale situaties. Ze leren situaties te 'lezen' en kunnen zo bijvoorbeeld conflicten voorkomen en/of oplossen. Er wordt zoveel mogelijk geprobeerd kinderen hun ruzies zelf op te laten lossen. Wij grijpen niet direct in, maar stellen ze in staat om het zelf op te lossen. Dat is belangrijk voor het ontwikkelen van de eigen

zelfstandigheid. Als ze er niet uitkomen, of de fysieke en/of emotionele veiligheid komt in het gevaar, dan ondersteunen wij de kinderen.

De tafelmomenten zijn heel geschikt voor de groepsleiding om de sfeer in de groep te peilen en positief te beïnvloeden, zeker aan het begin van de middag. Het is rustig en de kinderen hebben aandacht voor elkaar. Er wordt daarom ruim de tijd genomen om met elkaar aan tafel te gaan.

Als er belangrijke gebeurtenissen hebben plaatsgevonden (op school, bij een kind thuis, in de samenleving) dan wordt dat ook besproken in de groep. Door er samen over te praten leren de kinderen ook andere standpunten kennen en zien ze dat niet iedereen op dezelfde manier reageert (of juist wel). Zodoende oefenen ze communicatieve vaardigheden en krijgen ze inzicht in reacties van anderen.

Activiteitsaanbod

Ook in de activiteiten bij TopTieners BSO Zwaluwen leren kinderen sociale competenties. Dit komt het duidelijkst naar voren in de groepsactiviteiten, waarbij kinderen zich direct kunnen meten aan elkaar, maar ook rekening moeten houden met elkaar en moeten samenwerken (bijvoorbeeld bij voetbal, trefbal of tikkertje). Het samen verantwoordelijk zijn voor het goed verlopen van het spel speelt daarbij ook een rol. Er worden hierom regelmatig groepsactiviteiten georganiseerd en gestimuleerd.

Echter ook in andere activiteiten worden kinderen bewust gemaakt van de andere kinderen. Er is bijvoorbeeld een computerspelbeleid dat ervoor zorgt dat kinderen niet te lang achter de spelcomputer zitten. Elk kind krijgt van tevoren besproken spelcomputertijd, met een maximaal aantal kinderen tegelijk (varieert soms per spel). Dit is omdat het ten eerste niet gezond is om heel lang te computeren, maar ook omdat andere kinderen anders niet aan de beurt komen. Zo geldt dat eigenlijk voor veel regels bij activiteiten. Die zijn er voor jezelf, maar ook voor anderen.

Kinderen wordt geleerd om anderen niet buiten te sluiten. Iedereen mag in principe meedoen, tenzij het praktisch gezien niet kan. Als kinderen niet mee mogen doen met een spel wordt ze geleerd te vragen waarom dat is. Zo kunnen ze zelf een oplossing bedenken, samen of alleen. Komen ze er zelf of samen niet uit, dan helpt de groepsleiding hen.

Spelmateriaal

Bij TopTieners BSO Zwaluwen is veel spelmateriaal aanwezig dat kinderen kan helpen sociale competenties te ontwikkelen. Aanwezig spelmateriaal dat uitnodigt tot samenspel is o.a. de parachute, gezelschapsspellen, buitenspeelgoed voor meerdere kinderen en materiaal voor rollenspel. Er zijn hiernaast uiteraard ook veel mogelijkheden tot individueel spel. Veel materiaal kan echter voor zowel individueel als groepsspel worden gebruikt (zoals bv. de Kapla en spelletjes).

De groepsleiding stimuleert de kinderen tot gebruik van het aanwezige spelmateriaal

Het spelmateriaal is afgestemd op de doelgroep, zodat het voor de kinderen wel een uitdaging, en dus leuk blijft. Het is geschikt voor de verschillende leeftijden en varieert op het gebied van spanning, educatie, humor, winnen en verliezen. Op deze manier hebben alle kinderen de toegang tot voor hen leuke, interessante spellen en worden alle kinderen in de gelegenheid gesteld tot samenspel.

4. Overdracht van waarden en normen

Het is belangrijk dat kinderen zich waarden en normen eigen maken die passen bij de samenleving. Naast het gezin en de school brengen kinderen (veel) tijd door bij de BSO. Hierdoor is de BSO ook een plek waar kinderen waarden en normen kunnen leren.

In de volgende paragrafen wordt beschreven hoe BSO Zwaluwen, via de verschillende pedagogische middelen, ervoor zorgt dat kinderen een bewust waarden- en normbesef ontwikkelen en daar ook naar leren te handelen.

Pedagogisch professional-kind interactie

De groepsleiding heeft een grote invloed op kinderen als het gaat om het overbrengen van passende waarden en normen. Zij heeft direct contact met alle kinderen en heeft dus een duidelijke voorbeeldfunctie. Zodoende heeft zij direct invloed op de morele ontwikkeling van kinderen.

Alles wat de groepsleiding de kinderen voorspiegelt geldt natuurlijk ook voor de groepsleiding zelf. Het is tweerichtingsverkeer. In dit opzicht worden kinderen als gelijke behandeld en leren ze dat deze normen en waarden

algemeen geldend zijn. Een mooi voorbeeld hiervan is de regel 'niet praten met volle mond'. Ook mogen de kinderen de handen van de groepsleiding controleren of deze wel gewassen zijn met zeep voordat we aan tafel gaan.

De groepsleiding bij Zwaluwen heeft verschillende leeftijden en achtergronden en laat daardoor de kinderen van dichtbij ervaren dat alle mensen verschillend zijn. Wij vinden het belangrijk dat (culturele) verschillen in mensen gerespecteerd worden en dat interesse gewekt wordt naar deze verschillen.

Bij TopTieners BSO Zwaluwen wordt grote waarde gehecht aan *goede omgangsvormen*. Hierbij kun je denken aan; elkaar begroeten en gedag zeggen, op je beurt wachten, elkaar uit laten praten, je houden aan regels en afspraken en interesse tonen in een ander. Daarbij gebruiken wij normaal en positief taalgebruik; dus niet vloeken, schelden, commanderen en schreeuwen.

Verder is het belangrijk om *eerlijk te zijn en respect te hebben voor elkaar*. De groepsleiding draagt dit zelf uit en stimuleert dit gedrag en deze houding ook bij de kinderen. Kinderen zijn verschillend, maar anders is niet meteen beter of slechter: we discrimineren dus niet. Het is heel belangrijk dat kinderen dat leren, zo worden vooroordelen voorkomen. Het is fijn om anderen te helpen; zo zamelen wij bijvoorbeeld rond St. Maarten houdbare producten in voor de Voedselbank. Door het inzoomen op de verschillen helpt deze te overbruggen, doordat wij elkaar beter leren begrijpen.

Tot slot is de *eigen verantwoordelijkheid* van het kind voor zijn of haar gedrag heel belangrijk. Kinderen wordt geleerd zich bewust te zijn van hun eigen verantwoordelijkheid en zich niet te verschuilen achter het gedrag van de anderen, de groep. Het kind is zelf verantwoordelijk voor wat hij of zij doet, je maakt altijd een eigen keus. De groepsleiding spreekt de kinderen hierop, indien nodig, persoonlijk aan.

Bovenstaande gedragsregels zijn ook opgenomen in de huisregels.

Het overbrengen van waarden en normen gaat niet vanzelf. Er wordt door de groepsleiding veel met de kinderen gepraat. Over de huisregels en het gedrag van de kinderen. Hierbij is niet alleen de groepsleiding aan het woord, maar ook het kind. Op deze manier wordt het kind gestimuleerd om over zijn of haar gedrag na te denken.

Positief gedrag van kinderen wordt zoveel mogelijk door de groepsleiding erkend en beloond (voornamelijk door middel van complimenten).

Fysieke omgeving

Door de inrichting van de ruimte wordt de socialisatie van kinderen ook gestimuleerd. Het aanbieden van hoeken met verschillende functies (ontspannen, samenspelen, energie kwijt kunnen etc.) kan de kinderen helpen in het oefenen van verschillende rollenpatronen.

Kinderen zijn verder (deels) zelf verantwoordelijk voor de ruimte waarin zij spelen. Er gelden regels voor het gebruik van de binnen- en buitenruimte. Als ze dingen in de ruimte gebruiken en/of veranderen, moeten ze zelf zorgen dat het na afloop van het spel weer netjes opgeruimd is. Zo draaien anderen niet op voor hun 'rommel' en is de ruimte weer klaar voor gebruik door anderen.

Kinderen veroorzaken met hun gedrag geen overlast voor andere kinderen, zodat iedereen het fijn heeft in de ruimtes van de BSO.

De gang is de rustigste plek en wordt gebruikt om met kinderen apart te praten als daar behoefte aan is. Zo kan er ongestoord even een goed gesprek gevoerd worden, zonder dat er afleiding is. Zo is er beter contact met elkaar.

Groep

Niet alleen individueel, maar ook groepsgewijs worden kinderen geattendeerd op bepaalde gedragingen. Door samen de regels te bespreken weten de kinderen ook goed waarom er regels zijn, wat de regels zijn en kunnen ze elkaar daar ook op aanspreken. Samen wordt besproken welk gedrag fijn is en welk gedrag niet. Dit kan per kind verschillen, maar door er met elkaar over te praten wordt het bijvoorbeeld duidelijk waarom hetzelfde gedrag door verschillende kinderen anders ervaren kan worden.

Een groep laat kinderen kennis maken met veel verschillende kinderen. Kinderen kunnen 'anders' zijn, maar dat maakt hen niet slechter (of beter) dan de rest. Pesten doen we niet. Kinderen wordt geleerd na te denken over hun gedrag en op te komen voor anderen. Door gewenst gedrag te stimuleren in de groep ervaren kinderen ook zelf hoe fijn dat kan zijn. Ze worden hierbij geholpen door het stellen van duidelijke gedragsregels, waardoor kinderen elkaar kunnen aanspreken op ander gedrag.

Activiteitenaanbod

Bij activiteiten is vaak begeleiding aanwezig, maar kinderen worden ook gestimuleerd om zelfstandig te spelen, zodat zij leren om zichzelf te vermaken.

Tijdens spelactiviteiten worden duidelijke regels en afspraken gemaakt die ervoor zorgen dat kinderen rekening houden met elkaar (spelen volgens de afgesproken regels en/of niet gemeen spelen of met zijn allen tegen één; samenspelen zodat iedereen aan bod komt e.d.). Zo blijft het spel duidelijk en eerlijk en weet iedereen waar hij of zij aan toe is.

Gedurende het jaar wordt er ook aandacht besteed aan cultuur gerelateerde feesten (verjaardagen, religieuze feesten, sinterklaas, carnaval). Als er iemand jarig is wordt er getrakteerd bij TopTieners BSO Zwaluwen. We wachten op onze beurt en feliciteren of bedanken de jarige.

Tijdens de vakantieopvang worden regelmatig themaweken georganiseerd met het doel de kinderen verder te laten kijken dan hun eigen omgeving. Ook worden er elk jaar kleine en grote uitstapjes naar het museum, theater, dierentuin of speeltuin gemaakt. Kinderen komen zo in aanraking met de diversiteit van onze samenleving.

Ten aanzien van het gebruik van de spelcomputer en het kijken van televisie zijn er ook regels opgesteld. De spelletjes en films zijn afgestemd op de leeftijd van de aanwezige kinderen. Bovendien worden er aan de tijd die de kinderen besteden aan spelcomputer en televisiekijken beperkingen opgelegd. Dit om de kinderen te leren zich ook op een andere manier te vermaken en om sociale contacten en beweging te stimuleren.

Spelmateriaal

Met de kinderen zijn duidelijke afspraken gemaakt over hoe omgegaan wordt met het spelmateriaal (netjes gebruiken, gebruiken op de afgesproken plek, kleine onderdelen in de gaten houden, gebruiken waarvoor het bedoeld is en netjes opruimen). Zo kan iedereen van goed en compleet spelmateriaal gebruik maken.

Het aanwezige spelmateriaal zelf zorgt ervoor dat kinderen door middel van rollenspel kunnen 'oefenen' in verschillende posities (bouwspullen, spellen en theaterkleren).

Als de ontwikkeling van een kind anders verloopt

Soms verloopt de ontwikkelingen van een kind anders, door lichamelijke of verstandelijke andere ontwikkeling of beperkingen. Als pedagogisch professionals zich zorgen maken of afwijkend gedrag signaleren wordt dit met ouders besproken. Gezamenlijk onderzoeken wij hoe deze zorg weggenomen kan worden en hoe wij op de BSO extra ondersteuning kunnen bieden bij de ontwikkeling van het kind. Ons team kan dus signaleren en ondersteunen, nooit diagnosticeren.

Soms kunnen wij niet de zorg bieden die nodig is voor het welbevinden van het kind, die altijd centraal staat. In dat geval bekijken wij samen met de ouders wat de beste plek is voor het kind en of die door ons geboden kan worden. De mogelijkheden zijn daarmee afhankelijk van de individuele situatie van het kind.

Bijlage I: Stappenplan voor het oplossen van problemen

Locatie BSO Zwaluwen (8 t/m 12 jaar)

Stap 1:

Probeer niet te letten op wat de ander zegt of doet

Stap 2:

Vraag of de ander kan ophouden

Stap 3:

Zeg duidelijk dat de ander moet ophouden

Stap 4:

Zeg dat als de ander nu niet ophoudt, je naar de groepsleiding gaat

Stap 5:

De groepsleiding bekijkt het probleem en helpt bij het oplossen

KANJERMETHODE:

VREEDZAME SCHOOL:

